Leto XXIV., št. 25 — Ljubljana, torek 1. februarja 1944 — Preis — Cena 1.— L

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22 31-23 31-24

Inseratni oddelek Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25. 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase za Italije in inozemstvo UPI S. A. MILANO

Računi za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno »Ponedeljskim listom« Lir 36.50

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22 31-23 31-24

Rokopisi se ne vračajo

Schwere Verluste der Bolschewisten in der Abwehrschlacht

Südlich Pogrebischtsche über 10 sowjetische Schützendivisionen und mehrere Panzerkorps zerschlagen — Sowjetische Durchbruchsversuche zwischen Pripjet und Beresina abgewehrt — Wieder 44 Terrorbomber abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 31. Jan. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Südwestlich Dnjepropetrowsk traten die Sowjets mit mehreren Schützendivisionen, von Panzern und Schlachtfliegern unterstützt, zum Angriff an. Sie wurden bis auf einen Einbruch, gegen den ein Gegenangriff angesetzt ist, unter hohen Verlusten abgewiesen.

Während nordwestlich Krowograd zahlreiche feindliche Angriffe zerschlagen wurden, dauern südwestlich Tscherkassy und südöstlich Belaja Zerkow die schweren Kämpfe mit vordringenden feindlichen Kampfgruppen an. Durch Vorstösse unserer Panzerverbände hatten die Bolschewisten schwere Verluste.

Bei den Angriffskämpfen im Raum südlich Pogrebischtsche vom 24. bis 30. Januar 1944 zerschlagen Truppen des Heeres und der Waffen-SS unter Führung des Generals der Panzertruppen Huber wirksam unterstützt von Verbänden der Luftwaffe, über zehn sowjetische Schützendivisionen und mehrere Panzerkorps. Die Bolschewisten verloren in dieser Zeit 6500 Gefangene und über 8000 Tote. Siebenhundert Panzer und Sturmgeschütze, 680 Geschütze, 340 Panzerbüchsen, mehrere hundert Kraftfahrzeuge sowie zahlreiche andere Waffen und sonstiges Kriegsgerät wurden vernichtet oder erbeutet. Die westfälische 16. Panzerdivision unter Führung des Generalmajors Back und ein unter der Führung der Oberstleutnants Bäke stehendes schweres Panzerregiment haben sich hier besonders bewährt.

Zwischen Pripjet und Beresina wurden auch gestern alle sowjetischen Durchbruchsversuche in harten Kämpfen abgewehrt, einige örtliche Einbrüche abgeriegelt.

Zwischen Ilmensee und Finnischem Meerbusen konnten die Sowjets trotz örtlicher Abwehrerfolge unserer Truppen in mehreren Abschnitten weiteres Gelände gewinnen. Die schweren Abwehrkämpfe in diesem Raum dauern mit unverminderter Härte an. Unteroffizier Herbert Müller in einer schweren Panzerabteilung schoss bei diesen Kämpfen mit seinem Tiger 25 sowjetische Panzer ab.

In Süditalien trat der Feind aus dem Landekopf von Nettuno heraus mit starken Infanterie- und Panzerkräften zum Angriff nach Norden und Nordosten an. Gleichzeitig steigerte er an der Südfront seine Angriffe, besonders im Raum Minturno-Cassino zu grosser Heftigkeit. Die Erfolge dieser Gewaltanstrengung des Feindes waren gering, umso grösser aber seine Verluste. Mehrere Einbrüche in unser Hauptkampffeld wurden durch entschlossene Gegenangriffe bereinigt, an anderen Stellen wird noch gekämpft. Über neunhundert Gefangene blieben in der Hand unserer Truppen.

Luftangriffe auf unsere Flugplätze in Oberitalien kosteten den Gegner 18 Flugzeuge, die durch unsere Jäger und Flakartillerie abgeschossen wurden.

Am Vormittag des 30. Januar drangen nordamerikanische Bomber bis in den Raum Braunschweig - Magdeburg vor. Durch Bombenwürfe entstanden an einigen Orten Schäden und geringe Verluste unter der Bevölkerung. Trotz schwieriger Abwehrbedingungen wurden in heftigen Luftkämpfen 26 feindliche Flugzeuge, in der Mehrzahl viermotorige Bomber, abgeschossen. Am Sonntag Abend griffen die britischen Terrorbomber ausgedehnte Gebiete der Reichshauptstadt an, wodurch schwere Schäden in Wohnvierteln, an Kulturbauten, sozialen Einrichtungen und öffentlichen Gebäuden entstanden. Die Bevölkerung erlitt Verluste. 44 feindliche Bomber wurden nach den bisher vorliegenden Meldungen vernichtet. Einzelne Störflugzeuge warfen Bomben in Westdeutschland.

Der feindliche Nachschubverkehr, besonders ein im Nordmeer nach Murmansk laufender, sehr stark gesicherter Geleitzug, wurde durch unsere Unterseeboote mit gutem Erfolg angegriffen. 5 Schiffe mit 32.000 BRT, 10 Zerstörer und Geleitfahrzeuge sowie 3 Landungsschiffe wurden versenkt. 3 Flugzeuge abgeschossen. Mit der Vernichtung weiterer getroffener Zerstörer, deren Sinken nicht beobachtet werden konnte, ist zu rechnen.

Težke izgube boljševikov v obrambni bitki

Južno od Pogrebišča je bilo razbitih nad 10 sovjetskih strelskih divizij in več oklopnih zborov — Sovjetski poizkusi prodorov med Pripjetom in Berezino zavrnjeni Znova 44 terorističnih bombnikov sestreljenih

Führerjev glavni stan, 31. jan. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Južnozapadno od Dnjepropetrovska je prešlo več sovjetskih strelskih divizij, podprtih od oklopnikov in bojnih letal, k napadu. Bile so razen enega vdora, proti kateremu je v teku protinapad, odbite z velikimi izgubami.

Dočim so bili severnozapadno od Kirovgrada razbiti številni sovražnikovi napadi, se južnozapadno od Čerkasov in južnovzhodno od Bele cerkve nadaljujejo težki boji z napredujočimi sovražnikovimi bojnimi skupinami. S sunki naših oklopnih oddelkov smo prizadeli boljševikom težke izgube.

Pri napadalnih bojih na področju južno od Pogrebišča od 24. do 30. januarja 1944 so razbile čete vojske in oddelki SS pod poveljstvom generala oklopnih čet Huberja, učinkovito podprte od oddelkov letalstva, nad 10 sovjetskih strelskih divizij in več oklopnih zborov. Boljševiki so v tem času izgubili 6500 ujetnikov in nad 8000 mrtvih, 700 oklopnikov in oklopniških topov, 680 topov, 340 protioklopnih pušk, več sto tovornih avtomobilov ter številno drugo orožje in vojni materijal so bili uničeni ali zaplenjeni. Vestfalska 16. oklopna divizija pod poveljstvom generalnega majorja Backa in težki oklopniški polk pod poveljstvom podpolkovnika Bäkeja, sta se tu posebno odlikovala.

Med Pripjetom in Berezino so bili tudi včeraj v hudih bojih odbiti vsi sovjetski poizkusi prodora, nekaj krajevnih vdorov pa zajezenih.

Med Ilmenskim jezerom in Finskim zalivom je sovjetskim četam navzlic krajevnim obrambnim uspehom naših čet uspelo v več odsekih pridobiti nadaljnje ozemlje. Težki obrambni boji na tem področju se nadaljujejo z nezmanjšano silovitostjo. — Podčastnik Herbert Müller v nekem težkem oklopnem oddelku je pri teh bojih sestrelil s svojim »Tigrom« 25 sovjetskih oklopnikov.

V južni Italiji je sovražnik s predmostja pri Nettunu prešel z močnimi pehotnimi in oklopniškimi silami k napadu proti severu in severovzhodu. Istočasno je ojačil na južni fronti, posebno na področju Minturno-Cassino, svoje napade do velike silovitosti. Uspehi teh močnih sovražnikovih naporov so bili malenkostni, tem večje pa so bile njegove izgube. Več vdorov na naše glavno bojišče je bilo z odločnimi protinapadi odstranjenih, na drugih mestih pa boji še trajajo. Nad 900 ujetnikov je prišlo v roke naših čet.

Letalski napadi na naša letališča v zgornji Italiji so stali nasprotnika 18 letal, ki so jih sestrelili naši lovci in protiletalsko topništvo.

Dopoldne 30. januarja so prodrli severnoameriški bombniki do področja Braunschweig-Magdeburg. Z bombnimi odmeti je bila povzročena v nekaterih krajih škoda in manjše izgube med prebivalstvom. Navzlic težkim obrambnim napadom je bilo v silovitih letalskih bojih sestreljenih 26 sovražnikovih letal, večji del štirimotornih bombnikov. V nedeljo zvečer so napadli angleški teroristični bombniki prostrana področja prestolnice, pri čemer je bila povzročena težka škoda v stanovanjskih okrajih, na kulturnih zgradbah, socialnih napravah in javnih poslopjih. Prebivalstvo je imelo izgube. 44 sovražnikovih bombnikov je bilo po dosedanjih vesteh uničenih. Posamezna nadlegovalna letala so metala bombe na zapadno Nemčijo.

Naše podmornice so z dobrim uspehom napadle sovražnikov oskrbovalni promet, posebno neko močno zavarovano spremljavo, ki je plula na Severnem morju v smeri proti Murmansku. Pet ladij z 32.000 brt., 10 rušilcev in spremljevalnih ladij ter tri izkrcevalne ladje so bile potopljene, tri letala sestreljena. Računati je z uničenjem nadaljnjih zadetih rušilcev, katerih potopitve ni bilo mogoče opaziti.

Nov dokaz zločinskih namenov ameriških letalskih terористov

Bombardiranje stanovanjskih okrajev v Frankfurtu

Berlin, 31. jan. DNB. Teroristični napad severnoameriških bombniških oddelkov v opoldanskih urah 29. januarja proti zapadnonemškemu ozemlju, predvsem proti mestu Frankfurt, kaže povsem jasno zločinsko namero, da z brezciljnim odmetavanjem bomb pogodijo nemške kulturne dobrine in civilno prebivalstvo. Brez slehernega razgleda na zemljo so odvrgli ameriški letalci svoje bombe na gosto naseljene stanovanjske okraje, v katerih je bila povzročena težka škoda in razdejanje. Prebivalstvo ima večje število žrtev. Tudi frankfurtska stolnica, več gledališč in cerkva je bilo težko zadetih. Letalska obramba je bila zaradi skoraj popolnoma neprodirnih oblakov zelo ovirana. Tem boj je zato treba ceniti uničenje najmanj 53 sovražnikovih letal, po večini štirimotornih bombnikov. Z največjim ogorčenjem so nemški lovci napadli sovražnika in ga še nad oblaki srdito napadali. Težko poškodovani ameriški bombnik se je poizkušal rešiti na nevtralno ozemlje, vendar ga je še pred švicarskim ozemljem sestrelilo protiletalsko topništvo, neki nadaljnji težko poškodovani bombnik pa je po obstreljevanju nemškega protiletalskega topništva padel v Bodensko jezero.

Težke izgube ameriških letalcev

Berlin, 31. jan. DNB. Angleške in severnoameriške letalske sile so pri svojih terorističnih napadih proti stanovanjskim okrajem nemških mest 28. in 29. januarja izgubili v 40 urah najmanj 140 bombnikov. Ta obrambni uspeh nemške letalske obrambe je potrebno tem višje ceniti, ker je sovražnik izvedel svoje napade pri zanj izredno ugodnem vremenu, dočim je prav to vreme zelo oviralo nemške letalskoobrambne sile. Pri ugotovitvi angleških in ameriških letalskih izgub so upoštevane izključno zgolj sestrelitve nad celino in so neoporečno ugotovljene, skupno število sestreljenih letal pa je še mnogo večje, ker v navedenem številu 140 letal niso upoštevane tako zvane tihe izgube, ki so morale biti ob takratnih vremenskih razmerah posebno velike. Skupno s sestreljenimi letali je našlo smrt tudi okoli 1200 mož sovražnikovih terističnih letalcev.

Amsterdam, 29. jan. Kakor javlja Reuter, je angleško letalsko ministrstvo objavilo, da je bilo pri napadu Rafa v preteklih noči na nemško ozemlje, predvsem na Berlin izgubljenih 47 bombnikov in tri nadlegovalna letala.

Protest bolgarske vlade proti terorističnim napadom

Sofija, 30. jan. Tisk priobčuje danes naslednje uradno poročilo:

Bolgarska vlada je takoj po terorističnem napadu na Sofijo dne 10. januarja po svojih zastopnikih v inozemstvu energično protestirala proti temu bojevanju zaveznikov, ki je naperjeno proti civilnemu prebivalstvu, bolnišnicam, cerkvam, šolam, kulturnim spomenikom itd.

Teroristični letalski napad na Bologno

Rim, 31. jan. V nedeljo je bilo mesto Bologna cilj terorističnega napada angloameriškega letalstva. Porušenih je bilo mnogo stanovanj civilnega prebivalstva. Število človeških žrtev je zelo veliko.

Posveti generalov pri Mussoliniju

Rim, 31. jan. Vojni minister maršal Graziani je v petek sklical k sebi vse generale nove republikanske armade, da so mu podali podrobno poročilo o obnovi italijanske vojske. Nato je, kakor javlja rimski radio, Duce sprejel maršala Grazianija in vse generale v svojem glavnem stanu.

Führerjev govor

ob enajsti obletnici prevzema oblasti

»Zmaga Nemčije pomeni ohranitev Evrope, zmaga Sovjetske Rusije bi pomenila njeno uničenje« — »Ta vojna bo navzlic vsem zlodejstvom sovražnikov vodila do največje zmage Nemčije«

Berlin, 30. jan. DNB. Ob 11. obletnici prevzema oblasti je imel Führer iz svojega glavnega stana govor na nemški narod. V govoru je izvajal med drugim:

Nihče si ne sme biti več na nejasnem zastran vzroka, smisla in cilja tega svetovnega boja. Kajti čas, ko se je še lahko zdelo, da gre tudi pri tej borbi zgolj za evropski spor, povzročen vedno znova od Anglije za obdržanje ravnotežja sil v prid angleškega imperija, je že zdavno minil. Kar je od l. 1936 v Londonu načrtno ščuvalo k vojni, se je danes spremenilo iz priganjača v preganjanca. Duhovi katerih so se po stari angleški navadi tudi tokrat hoteli poslužiti, so jim sedaj zrasli preko glave. Čisto vseeno, kako se bo ta borba tudi končala, vendar je eno gotovo, da je Anglija končnoveljavno odigrala svojo vlogo na celini. Danes ni več vprašanje, ali bo v sedanji vojni ohranjeno ali obnovljeno staro ravnotežje sil, temveč edino vprašanje je, kdo bo imel ob koncu tega boja v Evropi glavno besedo, ali evropska družina narodov, ki jo predstavlja njena najmočnejša država, ali pa boljševiški kolos. Prvi primer bo samo možen, če bo Nemčija dobila to vojno, ki je borba ne samo za njo samo, temveč za vso Evropo. Drugače bo zmagovalka Sovjetska Rusija.

Anglija ne more rešiti Evrope

Pripombe, razširjevane od gotovih angleških listov, da Rusija po eventualnem premaganju Nemčije ne bo več prodirala dalje v Evropo in se bo raje enostavno z vzgojo, namreč z iztrebljenjem nemškega naroda zadovoljila, je prav tako točno preračunano židovsko prerokovanje, namenjeno evropskim bedakom, kakor pripovedovanje, da bo še pred koncem te vojne Anglija itak takoj prevzela vodstvo nove borbe proti Sovjetski Rusiji.

Kajti prvič si zmagovalec v tem boju narodov ne bo pustil določati svojih ciljev od angleških časopisnih pisunov, in drugič bi se naš v primeru boljševiške zmage žalostni preostanek Evrope proti tedaj Evropo obvladujočemu evropsko-azijskemu kolosu Sovjetske zveze kaj težko spustil pod angleškim vodstvom v novo borbo, tem manj, ker bi vojaške izglede takšne borbe utegnila zgolj prave slamnata glava ocenjevati in jim pripisovati dobre izglede. Mimo tega ve sleherni Evropec, da bi v takšnem primeru moreb'ti mimogrede preostali majhni ostanki zapadnoevropskih držav imeli zgolj »čast«, da bi sami nalik imperijskim četam Kanadčanov, Avstralcev, Novozelandčanov, Južnoafričanov itd. v borbi prelivali kri za ohranitev gospodstva in štedenje človeških življenj Angležev.

Eno je zategadelj popolnoma sigurno: V tej borbi je lahko samo en zmagovalec, in sicer Nemčija ali pa Sovjetska Rusija! Zmaga Nemčije pomeni ohranitev Evrope in zmaga Sovjetske Rusije njeno uničenje. To je, kakor rečeno tako jasno, da bi to moral točno vedeti predvsem tudi sleherni Angležkoli še ni popolnoma izgubil pameti. Če pa tam vzlic temu s pravo angleško hinavščino govorijo, da bi utegnilo biti tudi drugače potlej si to lahko tolmačimo zgolj s tem, da krivi vojni zločinci v Londonu ne vidijo več nikake možnosti, potom katere bi se mogli izvleči iz svojih lastnih mrež in da jim je predvsem pot nazaj zaradi njih židovskih pomagačev in hujskačev tudi notranjepolitično že zazidana. Zategadelj za Anglijo in Zedinjene države sploh ni več vprašanja, ali naj, odnosno, ali bodo lahko po tej vojni sami napadli boljševizem, temveč le še vprašanje, ali se bodo lahko v lastnih državah ubranili boljševizma.

Kaj pa ima Evropa v praksi sploh pričakovati od angleških obljub za pomoč, najbolj jasno dokazuje anglo-ameriško zadržanje nasproti Poljakom, Fincem, baltskim državam ter vsej južnovzhodni Evropi.

Angleška slabost na zunaj in znotraj

Z brezvestnimi garancijskimi obljubami Poljakom so naščuvali to državo v vojno proti Nemčiji; z zlagano trditvijo, da morajo druge države rešiti pred Nemčijo, so jim vsilili pogodbe o pomoči, toda sedaj puščajo na cedilu in žrtvujejo s takisto zlaganimi frazami vse te države. Toda morali so jih zapustiti ne morda, ker je tako hotel vsak posamezni Anglež, temveč, ker je Anglija nesposobna, da bi v primeru boljševiške zmage preprečila ta razvoj. Toda ne samo to: Angleži niso niti v stanju, da bi nastopili proti svoji lastni z boljševizmom okuženi opoziciji z drugo politiko, kaj šele, da bi to lahko uspešno izvedli. Sicer pa mora vsaka država, ki se je tako kakor Anglija prodala židovstvu, prej ali slej podleči tej kugi, seveda če se v zadnji minuti še ne postavi na noge in s silo odstrani te bakterije iz svojega telesa. Mnenje, da bi se le-te utegnilo priti do mirnega sožitja ali celo do izravnave lastnih interesov s snovatelji tega razkroja narodov, ni nič drugega kakor upanje, da je človeško telo zmožno trajno asimilirati tudi kužne bacile. Vprašanje rešitve evropskih držav in s tem rešitve Evrope je zategadelj vprašanje, ki bo izključno odločeno potom narodno-socialističnega nemškega naroda in njegove vojske ter z njim zvezanih držav. Če bo pa Reich zlomljen, se nobena druga država v Evropi ne bo mogla učinkovito zoperstaviti novemu hunskemu vdoru.

Če ne bi zmagala Nemčija, bi bila usoda v severnih in južnih evropskih državah v par mesecih odločena, zapad pa bi sledil v najkrajšem roku. Deset let kasneje bi najstarejši kulturni kontinent izgubil bistvene poteze svojega življenja. Nam vsem tako draga slika več ko dvainpoltisočletnega duševnega in materijalnega razvoja bi bila izbrisana, narodi kot nosilce te kulture in njihovi reprezentanti duhovnega vodstva narodov pa bi počasi ginili kje v gozdovih ali močvirjih Sibirije, v kolikor ne bi že bili likvidirani s strelom v tilnik.

Ogromno delo nemškega narodnega socializma

Da je pa danes nemški narod v stanu, da vodi to usodno odločilno borbo za svoj obstoj in obstoj vse evropske celine, se zahvaljuje onemu milostnemu božjemu volstvu, ki je po dolgem boju za oblast že pred 11 leti dopustilo narodnemu socializmu zmagovito doseči zastavljeni cilj.

Brez 30. januarja l. 1933. in brez narodnosocialistične revolucije, brez njenega ogromnega notranjega očiščevalnega in obnovitvenega dela ne bi Evropa imela danes činitelja, ki bi utegnil učinkovito upreti se boljševiškemu kolosu.

Štiri velike naloge so bile zategadelj med mrogimi drugimi v l. 1933. postavljene in od njih rešitve je bila odvisna ne samo bodočnost Reicha, temveč rešitev Evrope, da morda celo vse človeške civilizacije.

1.) Reich je moral z rešitvijo socialnih vprašanj zopet priti do izgubljenega notranjega družabnega miru.

2.) Socialpolitično zedinjenje naroda se je moralo dopolniti z narodnopolitičnim to se pravi, na mesto ne samo političnega, temveč tudi državno razkosanega telesa Reicha je morala stopiti nar.-socialistična zedinjena država, ki je morala imeti takšen ustroj in vodstvo, ki sta bila lahko sposobna, da sta se uspešno zoperstavila in vzdržala tudi v najtežjih napadih in najtežjih preizkušnjah bodočnosti.

3.) Narodno in politično podgrajena zedinjena država je imela nalogo, da takoj ustvari takšno vojsko, ki bo utegnila zadostovati za naloge lastnega uveljavljanja. Potem ko je ves svet odklonil vse nemške ponudbe zastran omejitve v oboroževanju, si je Reich moral preskrbeti ustrezajočo lastno oborožitev.

4.) Da je nemški narod sploh lahko z izgledi na uspeh ščitil svoj obstoj v Evropi, je bilo potrebno zedinjenje vseh onih držav, v katerih prebivajo Nemci ali pa so predstavljali prostore, ki so nad eno tisočletje pripadali k nemškemu Reichu in ki so bili narodno in gospodarsko neizogibno potrebni za ohranitev Reicha, to se pravi, za njegovo politično-vojaško obrambo.

Izvedba socialne revolucije brez uničevanja

Kolikor velikega je bilo tudi v tem času storjenega, na čelu vseh del narodnosocialistične revolucije je brez dvoma obnova nemške narodne skupnosti, prav tako pazljiva kot vztrajna preosnova nekdanje razredne države v nov socialistični organizem kot ljudsko državo. Kajti zgolj s tem je postal nemški Reich imun proti vsem boljševiškim poizkusom okužitve. Tudi vojska je bila vključena v ta razvoj. Nad 60% mladega častniškega zbora je iz ljudstva in le ti tvorijo tako most k stotisočem delavcev in kmetov ali pripadnikom majhnega srednjega stanu.

Nekoč bo v zgodovini označen kot eden največjih uspehov, da je pri tem v tej veliki državi uspelo uvesti in izvesti socialistično revolucijo, ki je brez uničenja narodnega premoženja in brez sleherne omejitve ustvarjalne moči starih stanov dosegla popolno izenačenje vseh. Ta razvoj bo narodni socializem v nezmotljivi odločnosti nadaljeval. S tem pa bo odvzel tudi mednarodnemu židovstvu vse temeljne točke za notranjo uničenje našega narodnega telesa. Narodnosocialistično skupnost tako že sedaj lahko smatramo za nedotakljivo središče slehernega evropskega samouveljavljanja. Kajti zgolj tista država ki bo v svoji notranjosti popolnoma brez vseh nesocialnih infekcijskih žarišč, se bo lahko z gotovostjo tudi na zunaj zoperstavila boljševizmu.

Zgled za vso Evropo

Svetovna vojna iz leta 1939. bo nekoč prešla v zgodovino kot gigantska ponovitev procesa proti stranki v letu 1924. Kot je tedaj ta za uničenje pokreta nameravani napad razširil njegove ideje naravnost s silo eksplozije po vsej Nemčiji, tako bo ta borba v malo letih odprla narodom oči o židovskem vprašanju, in narodi bodo smatrali narodnosocialistični odgovor in njegove ukrepe za odstranitev tega vprašanja prav tako za posnemanja vredne kot samo ob sebi umljive.

Da je dala narodnosocialistična revolucija nemškemu narodu orožje za samouveljavljanje, ne more nič močnejše dokazovati, kot to dokazuje gigantska borba, ki sedaj že peto leto besni. Ta borba ne more zavzeti nobenega drugega poteka, kot ga je doslej zavzela še vsaka druga velika borba na tej zemlji.

Na koncu boja bo stala zmaga Nemčije

Zategadelj lahko dogodki v vojni samo onega vznemirjajo, ki se še ni naučil zgodovinsko niti gledati niti misliti. Pot od vizije polslepega vojaka v letu 1918 do realnosti narodno-socialistične države v letu 1944 je bila ogromna in gotovo težavnejša kakor pot današnjega Reicha do končne zmage. Da bo pa na koncu tega boja stala zmaga Nemčije in s tem Evrope proti njenim zapadnim in vzhodnim zločinskim napadalcem, je za slehernega narodnega socialista ne samo izraz njegove vere, temveč za konec vsega dosedanjega boja notranja gotovost.

Poizkus naših nasprotnikov, da bi z rušilnimi in zažigalnimi bombami pripravili nemški narod in Reich do zloma, zgolj narod koncem koncev vedno bolj utrjuje v njegovem socialističnem zedinjenju in ustvarja ono trdno državo, ki je bila od Previdnosti določena, da obrazuje evropsko zgodovino v bodočih stoletjih.

Dvanajsto leto nove organizacije našega naroda bo stavilo na fronto in na domovino najhujše zahteve. Kakor koli močno pa bo tudi vihar besnel nad našo trdnjavo, koncem koncev se bo nekega dne kot vsaka nevihta polegel in iz temnih oblakov bo zopet posijalo sonce za one, ki so vztrajno in neomajno, zvesti svoji veri, izpolnjevali dolžnost.

Ta vojna bo navzlic vsem zlodejstvom naših nasprotnikov vodila do največje zmage nemškega Reicha.

Inozemski glasovi o 11. obletnici prevzema oblasti po narodnem socializmu

Sofija, 31. jan. Zora« piše v današnjem uvodniku, da je pot Bolgarske že odločena in ima za cilj zgolj zedinjenje bolgarskega naroda v njegovih naravnih mejah. »Če smo se postavili na stran Nemčije«, poudarja »Zora«, »potem smo to storili z zavestjo, da nam samo Nemčija nudi možnost, da dosežemo našo narodno zedinjenje in ga zagotovimo za bodočnost. V bodoče bomo morali hladnokrvno zasledovati dogodke da bomo utegnili izvesti pravilne zaključke. Mi bomo naš cilj zedinjenja vse domovine nemoteno nadaljevali.«

Zagreb, 30. jan. Ob obletnici prevzema oblasti narodnega socializma v Nemčiji je imel ustaški poveljnik Božidar Kavran danes po hrvatskem radiu predavanje, v katerem je izjavil, da je 30. januar tudi za Hrvate spominski dan. Tudi hrvatski tisk proslavlja slično to obletnico.

Bratislava, 30. jan. Celokupna slovaška javnost se je v nedeljo spominjala obletnice prevzema oblasti Adolfa Hitlerja. »Gardista« ugotavlja, da danes ne bi bilo več svobodne Evrope brez narodnega socializma in od njega izgrajene nemške vojske. Zato veruje Evropa v zmago nemškega orožja tako trdno kakor nikoli poprej.

Darujte za Zimsko pomoč!

Anglosaške grožnje Španiji

Angleški naskok na špansko nevtralnost

Berlin, 29. jan. Angleški tisk je zadnje čase navzel proti Španiji in generalu Francu ton, ki zbuja dokajšnje presenečenje. Vsi veliki londonski listi napadajo in zmerjajo novo Španijo in osebnost njenega državnega poglavarja ter je posebno značilna ostrost teh napadov.

Celo poročevalec demokratom tako prijateljsko naklonjenega lista, kakor so »Basler Nachrichten«, izraža svoje začudenje. Ta namreč brzojavlja iz Londona: »Londonski poslanik španske vlade se bo te dni vrnil na poročanje in posvetovanja k svoji vladi v Madrid. Če bo to poročevanje vsebovalo tudi poročilo o zadržanju angleškega tiska, potem ni treba zavidati španskemu tiskovnemu atašeju v Londonu, ki mora sestaviti to poročilo, kajti le z največjim trudom in malim uspehom mu bo morda uspelo iztakniti kake članke, ki jih bo lahko ocenil kot prijateljske in uvidevne. Nasprotno bo moral v svojem poročilu priznati, da skoraj ves tisk ponovno kot dobro uglašen orkester opominja Španijo, da je odvisna zastran uvoza najvažnejših življenjskih potrebščin od dobre volje zaveznških vlad. Španski ataše bo tudi moral pristaviti, da je to najbolj prijateljski namig, ki je bil dan, medtem ko so bili v gotovih manj zmernih publikacijah priobčeni ostri napadi proti vladi Franca.«

Kar pa londonski dopisnik lista »Basler Nachrichten« zamolčuje, je nepisani zakon, da se angleški tisk sicer vedno vzdržuje vmešavanja osebnih napadov proti inozemskemu državnemu poglavarju v politično polemiko.

Napadi, kakor so bili očividno z odobrenjem uradnih londonskih krogov priobčeni proti osebi in vladi Franca, imajo zategadelj nedvomno izzivalen značaj. Da se angleška vlada istoveti z zadržanjem svojega tiska, skoraj ni treba dvomiti. Pri takih napadih gre v načelu za mnogo več, kakor je nevtralnost Španije. Gre namreč sploh za samostojno špansko politiko. Cilj angleške politike v Španiji je odstranitev novega reda, ki bi ga naj nadomestila levičarska vlada boljševiškega kova pod vodstvom Negrina in tovarišev. Na ta način oslabljena Španija, v kateri bi zopet vzplamtela državljanska vojna in bi nastala nova zmeda, bi Angležem in Američanom utegnila koristiti pri njihovih evropskih vojnih načrtih. Španski narod je že enkrat doživel strašno skušnjo državljanske vojne. Zaveda se, da bi druga državljanska vojna ne odstranila samo končnoveljavno španske politične moči v Evropi, temveč bi tudi utegnila uničiti obstoj španskega naroda. Proti tej resni nevarnosti boljševiziranja Španije obstoji zgolj sredstvo trdnega strnjena vseh narodnih sil v roki njenega državnega vodstva. Le tako bo to lahko premagalo grozečo nevarnost za svobodo in neodvisnost Španije ter obdržalo nacionalne tradicije in aspiracije. Španski narod in njegovo državno vodstvo sta v spoznanju te grozeče nevarnosti krenila po tej poti in mimo, odločno in z zaupanjem zreta v nadaljnji razvoj.

Stockholm, 31. jan. Diplomatski dopisnik »Ewening Standarda« trdi, da je zvedel, da je Anglija skupno z Zedinjenimi državami proglasila petrolejsko zaporo proti Španiji.

Španske ugotovitve

Madrd, 29. jan. Španski list »Arriba« priobčuje uvodnik, v katerem ugotavlja pod naslovom »Naša nevtralnost«, da španska nevtralnost soglaša z najstrožjimi normami mednarodnega prava. »Naša notranja politika«, piše »Arriba«, se suče v svoji lastni smeri, ne da bi žalila katero koli vojujočih se strank, toda prav tako ne trpi, da bi kdo drugi v naši državi pričel politiko, ki je ne dopuščamo. Z vsakim dnem so splošne smernice španske politike jasnejše izražene in prenesene z vedno večjim poudarkom v prakso. Vzlic temu pa del angleškega tiska zasleduje glede Španije nenavadno politiko nerazumevanja! Najbolj nevažni dogodki služijo kot pretveza za prave hudournike propagande.

Mi gledamo na ta sistem pretiravanja in napihovanja malenkosti kot nekorekten.

O vsem tem govorimo z namenom, da ustvarimo čim bolj možno jasnost, ki je neizogibno potrebna za obvarovanje dobrih odnosov med Španijo in vojujočimi se narodi. Kajti potrebno je ustvariti pošteno, informirajočo orientacijo raznih držav, ker neopravičeni napadi izzivajo zgolj nezaupanje in nepravičnost napram španskemu narodu.«

Madrid, 29. jan. Španski službeni list poziva bivše prostovoljce na vzhodnem bojišču, da se javijo k španski policiji.

Pred splošnimi volitvami v Španiji

Madrid, 31. jan. »EFE« je poluradno zvedela, da namerava vlada razpisati za 1. maj splošne volitve in bo baje v bližnjih dneh že priobčena naredba o tem.

Nemški tisk o prelomu odnosov z Argentino

Berlin, 29. jan. Vsi komentarji nemškega tiska o prelomu odnošajev med Argentino in Nemčijo podčrtavajo, da je Argentina podlegla pritisku in izsiljevanju Washingtona. »Z velikim ropotom je bil zabit zadnji žebelj v krsto ibero-ameriške svobode«, piše »Völkischer Beobachter«. List poudarja, da je Washington najbolj dražilo, ker je hotela Argentina ohraniti svojo neodvisnost in bi ta samosvoja in zavedna država utegnila učinkovati kot magnet, ki bi lahko privlačeval Ibero-Američane. Sedaj pa, izjavlja »Völkischer Beobachter«, mora Argentina slediti politiki, ki ji jo predpisuje Washington, in bo morala seveda nositi tudi vse posledice, ki so bile že naprtene ostalim jetnikom strica Sama.

Madrid, 30. jan. Po poročilu EFE iz Buenos Airesa, je Švica prevzela zastopstvo japonskih interesov v Argentini.

Londonski hujskači na sramotnem odru

K terorističnim letalskim napadom na nemška mesta

Berlin, 29. jan. DNB. Kakor je že javilo sobotno nemško vojno poročilo, so nadaljevali Angleži svojo bombno in fosforno vojno proti prestolnici. Tudi tokrat so angleški zračni gangsterji predvsem napadali gosto naseljene delavske okraje, cerkve, šole in seveda bolnišnice. Hitreje, kakor je pač pričakoval Churchillov namestnik Attlee, so ga že njegovi lastni morilski tolovaji postavili na sramotni oder kot drznega in nesramnega hinavca in lažnivca. Njegov nesramen poizkus zanikanja, da angleški teroristični bombniki ne poizkušajo z brezciljnim bombardiranjem zadevati ljudi in premoženja nevojaškega pomena, jasno ovržejo zadnji teroristični napadi na Berlin. Mister Attlee stoji tu kot zavesten lažnivec in uradni Reuter se nam postavlja kot priča proti njemu, saj je k četrtkovemu napadu na Berlin v posebnem poročilu razširil izjavo nekega očividca, ki se glasi: »Bombniki so si po vsem videzu prizadevali, da zažgejo cele mestne okraje.« To se pa že sliši drugače in se tudi popolnoma strinja z dejstvi. Reuterjevo formuliranje se tudi popolnoma strinja s prejšnjimi ciničnimi opombami Angloameričanov. Opozarjamo zgolj na označbo »Wohn Block Knacker« za angloameriške morilske teroriste ter na ameriško »Murder Incorporated« (Morilsko društvo), ki je smatrala za posebno čast povzdignitj umor k bojevanju.

Odkar se je Anglija uradno izrekla proti sleherni omejitvi v bombniški vojni in je sabotirala vse nemške poizkuse, da bi se bombniška vojna sploh opustila, naletimo stalno na številne komične opazke k morilskemu terorju angleških letalskih Hunov, in sicer počenši od angleškega letalskega ministra Sinclaira, ki se je že leta 1942. hvalil, da ima nemško civilno prebivalstvo pri terorističnih napadih hude izgube, do pozivov angleškega radija in visokih zastopnikov angleške cerkve, ki so v talarju n. pr. zahtevali: »Bombardirajte kölnsko stolnico, vrzite bombe na Sv. Petra!«

Ta in slična morilska gesla angloameriški letalski tolovaji točno izpolnjujejo, saj so vedno deležni Churchillove in Rooseveltove zahvale, če pri povratku z nočnih terorističnih napadov na nemška mesta lahko javijo, da so njihove bombe dobro merjeno zadele civilne cilje. Množični morilci s Temze in iz Bele hiše si zaman prizadevajo, da bi oprali s svojih rok kri, toda tudi po zadnjih hudih terorističnih napadih naj vedo morilski tolovaji, da ne bodo st em zločinskim terorjem zmehčali nemškega civilnega prebivalstva. V srcih prebivalstva ti napadi samo še povečujejo mržnjo. In če je še možno, potem bodo njih srca še trša. Nekoč bo prišel obračun in potem bodo stokali tisti, ki si danes s ciničnim sadizmom manejo roke, če sprejmejo poročilo o brezobrambnih žrtvah terorističnih letov njihovih letalskih Hunov.

Amsterdam, 30. jan. Kakor javlja angleška poročevalska služba, je prispel ameriški genralni major James H. Doolittle na evropsko bojišče, da prevzame poveljstvo nad ameriško 8. letalsko armado.

„Kočljiva zadeva"

Ženeva, 31. jan. Stalinov pooblaščenec na Balkanu Tito je zaprosil sedaj za mesto v sredozemskem odboru, poroča londonski »Daily Sketch«. S tem je nastal za zaveznike kaj kočljiv problem, komentira ta list to vest, ker je »kraljevska jugoslovenska vlada« v Kairu že imenovala nekega dr. Kreka za zastopnika v tem odboru.

Novo vodstvo bolgarske propagande

Sofija, 31. jan. Po sklepu ministrskega sveta bo odslej ravnateljstvo narodne propagande, ki je bilo doslej podrejeno notranjemu ministrstvu, spadalo pod resor prosvetnega ministra Jocova.

Opozicija v sobranju o novih bolgarskih ozemljih

Sofija, 31. jan. Bolgarski listi priobčujejo na prvem mestu izvlečke govorov, ki so jih imeli v sobranju opozicijski poslanci in v katerih poudarjajo bolgarski značaj Makedonije in Tracije ter zahtevajo, da se bolgarske čete navzlic zahtevi sovražne propagande ne smejo umakniti s teh ozemelj. Opozicijski vodja profesor Stajnov podčrtava, da nihče ne more zahtevati umaknitev bolgarskih čet iz priključenih bolgarskih ozemelj. Bivši predsednik Mušanov je v svojem govoru med drugim dejal, da obsega vladna izjava min. predsednika Božilova narodni ideal Bolgarov, za katerega je bilo v zadnjih 65 letih že doprinešenih ogromno žrtev. Narodni ideal Bolgarov je temeljnji činitelj bolgarske politike. V tem pogledu ni Bolgara, ki bi bil drugačnega mnenja. Mušanov je nato poudaril, da je celo sovražnik priznal upravičenost Bolgarije in njeno pravico do Makedonije in Tracije. »Ohranite Bolgarijo!«, je končno pozval Mušanov poslance. V sličnem smislu so govorili tudi ostali opozicijski poslanci.

Zaplemba židovskega premoženja v Italiji

Rim, 31. jan. Židovska premoženja bodo v bodoče v Italiji prav tako zasegli kakor premoženja pripadnikov sovražnih držav. Službeni list priobčuje novo ureditev zasege in uprave premoženja v Italiji se nahajajočih Židov in pripadnikov sovražnih držav.

Siloviti boji pri Marshalskih otokih

Tokio, 31. jan. Japonski glavni stan objavlja, da so v ranih jutranjih urah 30. januarja močne sovražnikove sile napadle japonske postojanke na Marshalskih otokih. Japonske suhozemske in mornariške edinice so se zapletle v silovite boje s sovražnikom.

Nadaljnja konsolidacija razmer v Franciji

Berlin, 29. jan. V odgovor na neko vprašanje so danes na Wilhelmstrasse ugotovili, da se glede konsolidacije razmer v Franciji lahko govori o napredku. V ospredju tega novega francoskega razvoja je osebnost Darnanda, čigar delo se je na značilen način izkazalo kot činitelj reda. Tako je poleg drugega ustanovil tako na severu kakor na jugu Francije milice. Značilno je, da so se med drugimi javili na razpolago tudi pristaši Doriota. Tudi z imenovanjem novih prefektov je ta razvoj dokaj napredoval.

Novi hrvatski vojni minister

Zagreb, 31. jan. Poglavnik je imenoval prometnega ministra in ustaškega polkovnika Ante Vokiča za vojnega ministra, generala Matiko Čaniča pa za vrhovnega poveljnika hrvatske vojske. Istočasno je Poglavnik razrešil dosedanjega vojnega ministra Friderika Navratila dolžnosti vojnega ministra in poveljnika hrvatske vojske ter ga imenoval za generalnega inspektorja državne obrambe.

Po uradnem komentarju so bile izvršene te izpremembe v teku poostrenih ukrepov za končnoveljavno premaganje terorja tolp. Vojni minister Vokič in general Čanič sta se v bojih proti tolpam odlično izkazala.

Novoimenovani vojni minister Ante Vokič je bil rojen 9. avgusta 1903 v Mostarju. V Zagrebu je študiral pravo in leta 1929. je stopil v železniško službo. Že zgodaj se je pridružil ustaškemu pokretu. Leta 1942. je bil ravnatelj železniške direkcije v Sarajevu. Kot aktivni ustaški stotnik se je udeležil bojev v Bosni, kjer si je pridobil velike zasluge za Hrvatsko.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA Tel. 27-30

Senzacija! Napet francoski kriminalni film s presenetljivim koncem

BILO JIH JE ŠEST

V nemškem jeziku! V glavnih vlogah: **Michèle Alfa, Pierre Fresnay, Suzy Delair**

Predstave ob delavnikih: ob 15. in 17.; ob nedeljah in praznikih: ob 10.30, 13.30, 15.30 in 17.30 uri

KINO UNION Telefon 22-21

Kako se je premeteno kmetsko dekle odkrižalo neljubega ženina, ki je hrepenel le po njeni bogati doti

Kohlhieselovi hčerki

Sijajna kmetska burka duhovitih potegavščin — **Eli Finkenzeller, Oskar Sima, Erika Thellmann, Josef Eichheim, Paul Richter i. t. d.**

Predstave ob delavnikih: ob 15.30 in 17.30 uri.

KINO MATICA Telefon 22-41

Toliko zaželjeni in do sedaj še ne videni film najvišje umetniške vrednosti

TAKRAT...

Najnovejši film **Zarah Leandrove!** — Severnonemško mesto, klinika v Švici, kabaret v Lisaboni in pristaniško mesto v Južni Ameriki so postaje pustolovskega življenje lepe žene

Ostali sotgralci: **Hans Stüwe, Rossano Brazzi, Juta v. Alpen i. t. d.**

Predstave ob delavnikih ob 15. in 17.30

Gospodarstvo

Valutni eksperimenti na Korziki

Nemška revija »Bankwirtschaft« se v daljšem članku peča z valutnimi eksperimenti na otoku Korziki. V uvodu poroča revija, kako so v Severni Afriki svojevoljno predpisali zamenjalni tečaj za funt, ki je bil najprej določen na 300 frankov (nasproti prvotnemu tečaju 176), pozneje pa je bil na pritisk De Gaullovih oblastev znižan na 200 frankov. V zasedenem delu Italije so Anglo-Američani ne glede na kupno moč lire določili tečaj 400 lir za funt nasproti predvojnemu tečaju 75 lir, kar je imelo za posledico, da so pripadniki anglo-ameriške vojske lahko kupovali v zasedenem delu Italije skoraj zastonj.

Tudi prebivalstvo Korzike je moralo občutiti vse sadove »osvoboditve«. Tako imenovani francoski osvobodilni odbor v Alžiru je kmalu po zasedbi Korzike odločil, da se morajo vzeti iz prometa bankovci Francoske banke po 500, 1000 in 5000 frankov. Obenem so bili izdani novi bankovci Alžirske banke. Pri zamenjavi je bil vpisan znesek na živilsko izkaznico predlagatelja, tako da ni bilo mogoče denar zamenjati na več mestih. Tako so oblastva dobila točen vpogled o tem, koliko ima vsak posameznik gotovinskih sredstev. Ob predložitvi bankovcev po 500, 1000 in 5000 frankov pa so zamenjali le zneske do 5000 frankov in podjetjem do 300 frankov na uslužbenca, ostanek pa je bil vpisan v dobro na vezanem bančnem računu. Vrhu tega so morali vsi imetniki državnih papirjev te papirje deponirati, pri čemer je bila prav tako izvršena zabeležba na živilski izkaznici. Ti ukrepi so izzvali med prebivalstvom veliko vznemirjenje, ker Francozi mnogo drže na anonimnost naložb vrednostnih papirjev in se sedaj boje, da bo predpisana delna premoženjska oddaja na premoženje posameznikov, ki je bilo na tak način ugotovljeno.

GOSPODARSKE VESTI

= **Štednja z električnim tokom v obrtnih obratih v Nemčiji.** V Nemčiji so bili postavljeni posebni pooblaščenci za štednjo z energijo v obrtnih obratih, tako da bodo tudi v obrtni potrošnji električnega toka doseženi enaki prihranki, kakor v industrijski potrošnji. Obrtniki bodo morali sami kontrolirati na števcu potrošnjo električnega toka in so v ta namen dobili že potrebna navodila. Pri večji potrošnji bodo morali v posebni knjigi navesti vzroke vsake večje potrošnje. Večja potrošnja je dopustna le za vojno važne svrhe.

= **V Nemčiji se sme izdelovati le enotna karbidna svetilka.** Zaradi racionalizacije v proizvodnji in štednji z delovnimi močmi je nemški državni gospodarski minister odredil, da se smejo od 1. februarja naprej izdelovati le enotne karbidne svetilke. Doslej je vsaka tvornica izdelovala svojo tipo, četudi se izdelki posameznih tvornic niso med seboj mnogo razlikovali. V bodoče bodo izdelki vseh tvornic enaki in se bodo lahko posamezni deli izmenjali, ne glede na to, v kateri tvornici je bila svetilka izdelana.

= **Povečan nemški izvoz v Španijo.** Španski gospodarski list »Economia« objavlja v zadnji številki zanimiv članek o španski zunanji trgovini v prvem polletju 1943. List poudarja, da je bila lani Nemčija med državami, od koder Španija uvaža potrebno blago, na prvem mestu. Iz Nemčije je Španija uvozila v prvem polletju lanskega leta blaga za 87 milijonov zlatih pezet, med tem ko je znašal v istem razdobju prejšnjega leta uvoz iz Nemčije 18 milijonov pezet. List še dostavlja, da je Nemčiji navzlic vojni uspelo svojo proizvodnjo za inozemske trge tako ohraniti, da lahko zalaga tuje države z industrijskimi izdelki. Na drugi strani pa je tudi med državami, kamor Španija izvaža svoje proizvode, Nemčija na prvem mestu. V prvem polletju lanskega leta je Španija izvozila v Nemčijo za 1661.5 milijona zlatih pezet blaga.

= **Hrvatsko slovaška gospodarska pogajanja.** V kratkem se bodo pričela gospodarska pogajanja med Slovaško in Hrvatsko zaradi dodatne dobave hrvatskih konj v Slovaško. Hrvatska ima nasproti Slovaški klirinški dolg, ki se bo s temi dobavami konj zmanjšal. V ostalem se bodo pogajanja nanašala na razširjenje blagovne izmenjave, ki se vrši na kompenzacijski osnovi.

= **Velika ponudba svinj na Slovaškem.** Nedavno smo poročali, da je bilo za božične praznike na trgu v Bukarešti toliko prašičev, da jih niso mogli prodati. Zaradi visoke cene so kmetje znatno povečali število prašičev, ki jih gojijo, in sedaj prihajajo na trg prašiči, ki so jih priredili. Podobni razlogi so privedli do znatne ponudbe prašičev in svinj tudi na Slovaškem. Pri tem igra še važno vlogo okolnost, da kmetje nimajo na razpolago krme in morajo prodati živali, ki so odveč. Po slovaških oskrbovalnih predpisih si lahko vsakdo pusti pitati svinjo na deželi in jo lahko sam zakolje. Zato so številni zasebniki pokupili v zadnjem času na trgu znatno število svinj. Navzlic temu je padla tudi cena, ki se plačuje na črni borzi.

= **Madžarsko - srbska filmska družba.** Nedavno je bila v Segetu ustanovljena Segetska filmska družba z glavnico 7 milijonov pengov. Kakor poročajo madžarski listi so znaten del glavnice vpisali srbski trgovci in posestniki iz Banata, ker se bo družba bavila tudi z izdelovanjem filmov v srbskem jeziku.

= **Obdavčenje vojnih dobičkov na Madžarskem.** Kakor poročajo iz Budimpešte bodo še v teku januarja uvedli nov davek, s katerim bodo posebej obdavčeni večji dobički, doseženi v dobi od leta 1939 naprej. Kot leto primerjave bo določeno leto 1937. Poleg tega bo uveden poseben vojni davek, na mesto investicijskega prispevka, ki je bil uveden leta 1938 in se je sedaj plačeval pet let.

= **Omejitev telefonskega prometa na Madžarskem.** Zaradi preobremenitve telefonskega omrežja so bili na Madžarskem izdani ukrepi, ki imajo namen omejiti telefonske pogovore. Obrati, ki so v državnem in gospodarskem pogledu važni ali katerih obratovanje je pomembno v splošnem interesu bodo uvrščeni v prvo kategorijo in se lahko telefonskih zvez poslužujejo neomejeno. Vsi ostali naročniki pridejo v drugo kategorijo in se lahko v času največjega prometa začasno izključijo. V Budimpešti je določeno, da se smatra čas od 10. do 15. ure kot čas največjega prometa. Telefonski naročniki se bodo lahko proti uvrstitvi v drugo kategorijo pritožili.

= **Rumunija bo kmalu dosegla motorizacijo kmetijstva, kakor jo ima Nemčija.** Rumunija je v zadnjih letih uvozila veliko število traktorjev iz Nemčije. Od decembra 1940 je bilo uvoženih 8200 traktorjev. Pri skupni obdelani površini 11.4 milijona hektarjev odpade sedaj en traktor na 1380 ha, medtem ko je leta 1935. odpadlo na 1 traktor 4300 ha obdelane zemlje. Pričakovati je, da bo z nadaljnjim uvozom traktorjev v kratkem prišel 1 traktor na 1000 ha obdelane zemlje, s čemer bo Rumunija približno dosegla enako stopnjo mehanizacije kmetijskega dela, kakor je že dosežena v Nemčiji in Franciji.

Podružnica »Jutra« v Novem mestu

posluje v prostorih trgovine A. Midofer na Glavnem trgu 20. Podružnica sprejema naročnike za »Jutro« in njegovo ponedeljsko izdajo »Slovenski narod«, za tednik »Domovino« in za mesečno knjižno zbirko »Dobro knjigo«.

Novi udarci angleški izkrcevalni mornarici

Berlin, 31. jan. DNB Tudi 29. januarja je bila angleška izkrcevalna fronta pred Nettunom in Anzijem ter izkrcavanja v teh pristaniščih izpostavljena močnim nemškim letalskim napadom. Nemške bojne jate so večkrat predrle angleško lovsko in protiletalsko zaporo ter metale težke bombe na pristaniške naprave in tamošnja vojaška in municijska skladišča. Številne bombe so eksplodirale med tovornimi avtomobili in oklopniki ter zelo prizadele v bližini zbrane čete. Eksplodirajoča skladišča pogonskega goriva in municije, veliki požari in visoki oblaki dima so jasno kazali učinek teh napadov. Ob nastopu mraka so ponovno težka bojna letala napadla angleško izkrcevalno mornarico in ji prizadela težke udarce. Kakor je že javilo vojno poročilo, so bili potopljeni neki nadaljnji rušilec in dva tovorna parnika s skupno 14.000 brt. Štirje tovorni parniki s skupno 28.000 brt, so utrpeli težke poškodbe, rušilec pa je bil v polno zadet z bombo težkega kalibra in se je po močni eksploziji potopil v par minutah. Štirje težko poškodovani tovorni parniki tiče goreči pred Anzijskim zalivom. Ker še niso bili raztovorjeni, je z njimi uničen ves dragoceni tovor municije, tovornih avtomobilov, topov in oklopnikov. Drugi oddelki bojnih letal so bombardirali izkrcevališča, municijska skladišča in čete na pristaniškem področju ter povzročili velike požare in občutno izgubo vojnih potrebščin in čet. Nemški lovci so spremljali bombnike do njihovih napadalnih ciljev. Sovražnik je izvedel močne letalske napade proti nemškim oskrbovalnim zvezam in je bilo pri tem po dosedanjih vesteh sestreljenih šest sovražnikovih letal, večji del bombnikov.

Stockholm, 31. jan. Švedski listi soglasno ugotavljajo v svojih poročilih iz Londona, da angleški vojaški kritiki niso zadovoljni z razvojem vojaških dogodkov v Italiji. Angleški vojni dopisniki v Italiji ugotavljajo, da se morajo angleške čete kakor doslej prebijati v hudih bojih meter za metrom.

Odrezki živilskih in tobačnih nakaznic za januar

Mestni preskrbovalni urad bo odrezke živilskih nakaznic vseh racioniranih predmetov za mesec januar prevzemal v II. nadstropju Mestnega doma tako, da pridejo na vrsto 3. februarja trgovci z začetnicami od A do Be in gostinski obrati z začetnico A; 4. februarja trgovci z začetnicami Bl do E in gostinski obrati z začetnico B; 5. februarja trgovci z začetnicama F in G ter gostinski obrati z začetnicama C in Č; 7. februarja trgovci z začetnicami H do J in gostinski obrati z začetnico D; 8 februarja trgovci z začetnicami Ka do Kl in gostinski obrati z začetnicama E in F; 9. februarja trgovci z začetnicami Km do Kr in gostinski obrati z začetnicama G in H; 10 februarja trgovci z začetnicami Ku do L in gostinski obrati z začetnicama I in J; 11. februarja trgovci z začetnim zlogom Ma in gostinski obrati z začetnico K ter trafikanti z začetnicami A do D; 12. februarja trgovci z začetnicami Me do Ml, gostinski obrati z začetnico L in trafikanti z začetnicami E do J; 14. februarja trgovci z začetnicami Mo do N, gostinski obrati z začetnico M in trafikanti z začetnico K; 15. februarja trgovci z začetnicami O do Pe, gostinski obrati z začetnicami N do P in trafikanti z začetnicama L in M; 16. februarja trgovci z začetnicami Pi do Po, gostinski obrati z začetnico R in trafikanti z začetnicami N do P; 17. februarja trgovci z začetnicami Pr do R, gostinski obrati z začetnico S in trafikanti z začetnicami R do Š; 18. februarja trgovci z začetnico S, gostinski obrati z začetnico Š in trafikanti z začetnicami T do Ž; 19. februarja pride na vrsto Nabavljalna zadruga drž. železničarjev; 21. februarja trgovci z začetnicama Š in T ter gostinski obrati z začetnicama Z in Ž; 22. februarja trgovci z začetnicama U in V; 23. februarja trgovci z začetnicama Z in Ž.

Dne 24. februarja bo mestni preskrbovalni urad prevzemal odrezke od pekov z začetnicami A do J. 25. februarja z začetnicami K do Pi in 26. februarja od pekov z začetnicami Pl do Ž.

Trgovci, peki in trafikanti bodo oddajali odrezke v II. nadstropju Mestnega doma v sobi št. 8, gostinski obrati pa v sobi št. 9. Med gostinske obrate spadajo vse restavracije, gostilne, mlekarne, javne kuhinje, bolnice, ki dajejo delno hrano svojim uslužbencem proti odvzemu ustrezajočih odrezkov i. pod.

Trafikanti lahko oddajo v za njih navedenih dnevih odrezke tobačnih nakaznic tudi v popoldanskih urah, t. j. od 14.30 do 17. ure.

Posebej pa opozarjamo trgovce in zlasti peke na naslednje:

Posamezni odrezki ali deli mesečnih živilskih nakaznic se morajo lepiti kakor doslej, t. j. po 31 odrezkov skupaj v eno karto. Pri tem je treba med seboj strogo ločiti odrezke raznih vrst nakaznic, kar sedaj zlasti velja za dodatne živilske nakaznice »R. D.«, »T. D.« in »N. T. D.«, ki se med seboj močno razlikujejo po vrednosti. Kjer se bo ugotovilo, da so pomešani na isti zlepljeni karti odrezki raznih vrst ali pa tudi, da so v posameznih snopičih povezane karte raznih vrst, se bodo vsi odrezki trgovcu ali peku brezpogojno vrnili in se bo v takih primerih postopalo zoper trgovca ali peka po obstoječih predpisih. Isto velja za trafikante in gostinske obrate.

Ker bo odslej isti odsek mestnega preskrbovalnega urada moral prevzemati tudi odrezke tobačnih kart, opozarjamo trgovce, peke in trafikante, da se natančno drže določenega abecednega razporeda, ker bo v bodoče mestni preskrbovalni urad prisiljen odkloniti vsakega trgovca, peka, trafikanta, gostilničarja itd., ki bo v zamudi.

Odrezke živilskih nakaznic od gostov v gostinskih obratih je dovoljeno predlagati samo na podlagi seznama, v katerem mora biti točno navedeno število kosov posameznih vrst odrezkov, teža živil za vsak posamezen odrezek, kakor tudi skupna teža živil od istovrstnih odrezkov.

Tiskane sezname je založil sindikat gostinskih podjetnikov in jih vsak obrat dobi v pisarni sindikata za 4 lire 10 izvodov. Kakor že omenjeno, je odrezke dovoljeno predlagati samo na podlagi tiskanih seznamov. Tisti obrati, ki niso člani tega sindikata, dobe te sezname v mestnem preskrbovalnem uradu, Mestni dom, II. nadstropje, soba št. 9.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Kratke vesti z vsega sveta

Lizbona, 30. jan. Zaradi pomanjkanja cigaret in drugih tobačnih izdelkov bo posihmal tobak v Portugalski racioniran.

Helsinki, 30. jan. Dosedanji šef finske državne policije je podal notranjemu ministru ostavko. Na tem mestu je služboval od začetka l. 1941.

Tokio, 30. jan. V pristojnih vojaških krogih označujejo po Domeju nove washingtonske in londonske obdolžitve zaradi dozdevnih mučenj vojnih ujetnikov japonske vojske kot običajni redno se ponavljajoči tako priljubljeni način sovražne propagande.

Stockholm, 29. jan. TT poroča iz New Yorka, da je sedanja zima po dolgih letih najtoplejša v vzhodnem delu Zedinjenih držav. V nekaterih mestih, med njimi v Philadelphiji in v New Yorku, se celo lahko govori o pravi vročini. V Philadelphiji so ob tem času ugotovili največjo temperaturo v zadnjih 73 letih.

Bratislava, 28. jan. Slovaški parlament je v četrtek razpravljal vladnem predlogu za poostritev kazni za kazniva dejanja med sovražnimi letalskimi napadi ob izkoriščanju posledic letalske vojne, oziroma v zvezi z evakuacijo. Te poostritve kazni veljajo za civilno in vojaško sodstvo. Nadalje se je bavil parlament z zakonskim osnutkom o izrendih ukrepih glede zaščite obrtne svojine. Predlog poenostavlja postopek patentne zaščite tako za domače kakor za inozemske prijavnike.

Ženeva, 28. jan. »Indijci so sami krivi lakote, ker se prehitro množe.« S tem iz tipičnega plutokratskega mišljenja porojenim napačnim prikazom razmer je nastopila na svoji letni skupščini »Ameriška družba za načrtno naraščanje prebivalstva«.

Kronika

* **Ravnatelj nemškega zavoda za inozemstvo padel na bojišču.** Iz Stuttgarta poročajo, da se je smrtno ponesrečil na nekem poletu nad italijanskim bojiščem prof. dr. Rihard Ssaki, ravnatelj nemškega zavoda za inozemstvo v Stuttgartu.

* **Smrt nemškega slikarja.** V Kelmorajnu je umrl 87 let stari slikar prof. Karel Rickelt, ki je postal v zadnjih letih znan posebno po portretih Adolfa Hitlerja. Ob svoji 85letnici je prejel prof. Rickelt Goethejevo kolajno.

* **Generalni polkovnik v p. Wilhelm** Heye je proslavil 31. jan. v Berlinu svoj 75. rojstni dan. Od leta 1926. do 1930. je bil Heye šef generalnega štaba nemške vojske. Poverjena mu je bila organizacija armade 100.000 mož, s katero je pomagal graditi osnove sedanje nemške vojne sile.

è **Na zborovanju visokošolcev z bojišč** v Erlangenu je govoril državni vodja visokošolcev dr. Schell o nalogah visokošolcev, visokih šol in znanosti v vojni. Proglasil je parolo »Tvoj narod je vse«, ki bo odslej v vojni in miru vsakemu nemškemu visokošolcu kažipot.

* **Rumunski občinski funkcionarji na** Dunaju. Pred nekaj dnevi so obiskali Dunaj vodilni uradniki veterinarskega urada in mestne klavnice v Bukarešti. Prišli so na Dunaj, da bi se tamkaj seznanili z najnovejšimi klavniškimi napravami, katere so si ogledal iv spremstvu rumunskega generalnega konzula dr. Raduja Flondorja in dunajskega župana Blaschkeja. Obis kje dal tudi priliko za prisrčno manifestacijo rumunsko-nemškega sodelovanja v vojni.

* **Smrtne ostanke** italijanskega nacionalnega junaka Ettora **Mutija,** ki ga je pod Badoglijevo vlado umorila karabinijerska patrola, bodo prepeljali v Rim na pokopališče Campo Verano ter tam pokopali.

* **Perella aretiran.** Iz Barcelone poročajo: Slednjič je policiji uspelo, da je aretirala nevarnega komunističnega kolovodjo Perello. Aretiranec, ki je proti koncu državljanske vojne zbežal v Francijo in se je od leta 1940. pod tujim imenom skrival v Barceloni, ima posebno od časa rdečega gospostva v Kataloniji kot šef rdeče milice na vesti številne umore katoliških duhovnikov, menihov in nun.

* **Pegavec v Turčiji.** Iz Turčije poročajo, da so v lanskem decembru ugotovili v Turčiji 123 novih primerov pegavca. Pegavi tifus je lansko leto precej resno vznemirjal turško deželo, proti koncu leta pa so obolenja precej upadla, edino statistika za mesec december pravi, da je bilo v tem mesecu zopet več obolenj kakor v novembru.

* **Nove šolske knjige Badoglieve vlade.** Agencija Stefani poroča, da je Badoglieva vlada v pokrajinah Južne Italije nadomestila učne knjige fašističnega režima z novimi knjigami, katere so pregledali in odobrili tudi ameriški pedagogi.

* **Revizija članov častniškega zbora italijanske vojske.** Maršal Graziani je ustanovil štiri odbore, ki imajo nalogo preiskati vedenje pripadnikov častniškega zbora bivše italijanske vojske. Šele na podlagi teh preiskav bo odločeno, kateri častniki imajo dostop v novo armado in kateri ne.

* **Pozna vest vojnega ujetnika** iz prve svetovne vojne. Te dni je prejela gospa Terezija Reinhold iz Tropave vest od svojega moža Emila Reinholda, ki je decembra 1914 kot ranjenec prišel v rusko ujetništvo in so ga nato proglasili za mrtvega, ker niso imeli od leta 1915. več nobene vesti o njem. O svojem življenju v Sovjetski zvezi in njegovem povratku s pomočjo nemških vojakov bo poročal šele po prihodu v domovino. Iz njegovih pisem je zgolj razvidno, da je ostal neporočen. Gospa Reinhold, ki je stara 62 let in se takisto ni več poročila, je danes stara mama in njeni vnuki so že tako stari, kakor so bili njeni trije otroci, ko je njen mož leta 1914. zagrabil za orožje.

* **Angleški nadškof gre v Ameriko.** Britanska poročevalska služba javlja, da se bo yorški nadškof dr. Cyrill Garbett odzval povabilu škofa ameriške episkopalne cerkve Henryja Saint Georgea Tuckerja ter bo odpotoval za Veliko noč na obisk v Združene države.

* **Suša v Zedinjenih državah.** Listi poročajo, da vlada v državah srednjega zapada Severne Amerike suša, kakršne ne pomnijo že 10 let. Zaradi suše je ves žitni pridelek ameriških Zedinjenih držav v nevarnosti.

* **Na meščanski šoli na Rakeku** se bo vršilo vpisovanje dne 4. in 5. februarja, 7. februarja bo šolska maša, 8. februarja bo redni šolski pouk.

Iz Ljubljane

Vpoklic prostovoljcev-domobrancev

Vsi prostovoljci, ki so bili dne 26. t. m. pregledani od zdravniške komisije Slovenskega domobranstva, naj se dne 1. februarja 1944 ob 9 zglasijo v gimnaziji — Vegova ulica nasproti univerze — zaradi nastopa vojaške službe.

Vsak prostovoljec naj se seboj prinese hrano za ta dan, pribor za jelo, čiščenje in umivanje. **Poveljstvo.**

* * *

u— **Novi grobovi.** Za vedno je zapustila svojce gostilničarka ga. Marija Kromar, rojena Peršin. Za njo žalujejo hčerka Mara, poročena dr. Pucelj, sin Janez in drugo sorodstvo. Na zadnji poti bodo pokojno spremili v torek ob 14 iz kapele sv. Nikolaja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Preminila je ga. Ana Vidmarjeva, po rodu Šmetova. Pogreb blage rajnke bo v torek ob 16 iz kapele sv. Jožefa na Žalah v Sv. Križu. — Umrla je učiteljica v pokoju gdč. Ana Mlekuševa. K večnemu počitku jo bodo spremili v torek ob pol 15. iz kapelice sv. Frančiška na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — V nedeljo je v sanatoriju Leonišču preminil g. Alojzij Pavšič, dolgoletni uslužbenec Akcijske družbe za kemično industrijo. Pogreb bo v torek ob 15. iz kapelice sv. Antona na Žalah k Sv. Križu. — Dotrpela je vdova po davčnem upravitelju ga. Avgusta Šinkovčeva. Na zadnji poti jo bodo spremili v torek ob pol 16 iz hiše žalosti, Sattnerjeva ulica 5, na viško pokopališče. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Jubilej dela.** Plačilni natakar kavarne »Evrope« g. Franc Mikec praznuje danes dvojni jubilej. Pred 25 leti je nastopil službo plačilnega natakarja v kavarni »Evropi« in ostal doslej zvest delavec. Tihi, skromni in delavni Franc, ki že celega četrt stoletja opravlja svoje posle v zadovoljstvo gostov in lastnika kavarne, pa slavi še drug jubilej. Na današnji dan pred 25 leti se je poročil s svojo ženko Julijo. V zadovoljnem zakonu se mu je rodilo 5 otrok, katerim je posvetil vso svojo delavnost in skrb. Ob dvojnem prazniku g. Francu Mikcu iskreno čestitamo, želeč mu še mnogo lepih sončnih let.

u— **Ravnateljstvi III. in IV. moške realne gimnazije** pozivata učence 2. do 6. razreda, naj se zbero v četrtek 3. februarja ob 9 pred gimnazijskim poslopjem za Bežigradom.

u— **Zahvala.** Za izraze sočutja in sožalja, ki sem jih prejela ob smrti mojega dobrega očeta g. Ivana Zajca, se vsem najlepše zahvaljujem. Posebno zahvalo pa izrekam zastopnikoma županstva za izraženo sožalje, darovalcem cvetja in vsem, ki so rajnega spremili na zadnji poti. — **Žalujoča hčerka Poldka.**

u— **Važno za vsakogar sedaj in v bodoče** v zasebnem ali javnem poklicu je znanje strojepisja. Novi tečaji prično 3. februarja. Zahtevajte prospekt: **»Christofov trgovski učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **»Kmetovalec«,** štev. 11. in 12. za leto 1943. je pravkar izšel ter prinaša v zaključni številki svojega 60. letnika v glavnem snov, ki se nanaša na obnovo težko prizadetega kmetijstva na slovenskih tleh. Najprej razpravlja v uvodnem članku o duhovni obnovi, ki je potrebna na slovenski zemlji, nato razvija splošne misli o gospodarski obnovi kmetijstva, sledi članek o stanovanjskem problemu kmečke družine, razpravica o vprašanju »Kakšen naj bo kmečki dom«, nato je uvrščen članek o temeljnih principih pri zasnovanju stanovanjske hiše in gospodarskih poslopij, članek o prostorih kmetovega stanovanja, članek o gradnji hlevov, o neobhodno potrebnih dodatnih zgradbah gospodarsko urejenega hleva ter ostalih gospodarskih zgradbah. Nadalje čitamo sestavke o obnovi kmetijske proizvodnje z racionalizacijo, o obnovi rastlinske proizvodnje, obnovi sadjarstva, vinogradov, živinoreje ter o možnosti reform slovenskega zadružništva. V kmetijskem pravniku nadaljuje dr. Fran Spiller-Muys razpravo »Iz našega zemljiškega prava«. Zadnja številka strokovnega glasila slovenskih kmetov bo v sedanjih časih prav posebno dobrodošla vsakemu posamezniku, prav tako kakor skupnosti.

u— **Staršem dijakov-inj, ki nimajo rednega pouka, priporočamo, da zaposlijo** svoje otroke in jih prijavijo v strojepisni tečaj. Znanje strojepisja je vsakomur koristno. Novi tečaji prično v četrtek 3. februarja. Vpisovanje dnevno. Učnina zmerna. Zahtevajte prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Pisalne stroje in radioaparate** kupuje in plača po najvišji dnevni ceni tvrdka EVEREST, Prešernova 44.

u— **Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni tečaji (dnevni in večerni)** prično v četrtek 3. februarja. Največja moderna strojepisnica, desetprstna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno. Učnina zmerna. Zahtevajte prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Kupim dve lepi srebrni lisici,** po možnosti novi. Naslov v ogl. odd. Jutra.

Z Gorenjskega

Poklicne tekme na Jesenicah. Na Jesenicah so se začele pred kratkim poklicne tekme. Prireditev se je začela z zborovanjem, na katerem je govoril okrožni vodja mladine Strohbach, ki je orisal pomen in smoter poklicnih tekem, posebno še njih pomen za Gorenjsko. Otvoritvene svečanosti poklicnih tekem se je udeležil tudi zastopnik jeseniškega župana, nadalje predstavništvo Kranjske industrijske družbe, voditelji mladinske organizacije in drugi.

Mnogo celovških družin — tako poroča »Völkischer Beobachter« — se je preselilo na deželo in kmečko ljudstvo bo prispevalo svoje, da se premosti trda doba in da se bodo zadane rane kmalu zabrazdale. Nas vseh volja k obrambi je postala še močnejša, še bolj si bomo prizadevali v tovarnah in delavnicah, v pisarnah in na kmetijah, še več bomo delali, da se približamo končnemu uničenju poživinjenega sovražnika. Kmetijstvo lahko mnogo pripomore z zagotovitvijo prehrane. Še več proizvajati, še več oddajati, to je ritem našega dnevnega dela. Nobena kapija mleka ne sme iti v izgubo, noben krompir, nobeno zrno žita. Vsaka, tudi najmanjša količina, ki lahko koristi skupnosti, je ostro orožje zoper židovsko-boljševiško zločinstvo. Kdor v tej dobi ne izpolnjuje svoje dolžnosti, ne more biti Nemec in zasluži prezir vseh. »Zdaj še celo!« je nemška parola.

Z nemškim križcem v zlatu je bil odlikovan narednik Hans Pischlmaier, mehanik iz Volšperka. Pripada letalskemu oddelku za dolge polete in je bil doslej odlikovan že z zlato letalsko zaponko, z železnim križcem 1. in 2. stopnje ter s častnim pokalom maršala Göringa.

Odlikovanje železničarjev. Prezident železniške direkcije v Beljaku dr. Zechmann je te dni na primerni svečanosti izročil zaslužnem železničarjem vojne zaslužne križce in vojne zaslužne kolajne.

Velikodušno darilo. Neki koroški kmetovalec je izročil gauleiterju dr. Rainerju 10.000 mark s prošnjo, naj se ta denar porabi za zidavo šestih hiš po dr. Leyevem načrtu za manj premožne, po bombnih napadih prizadete delavce.

S Štajerskega

O obveznikih delovne službe s Spodnjega Štajerskega poroča »Völkischer Beobachter«, da so že nekaj tednov na Gradiščanskem, kjer lahko občudujejo prijazna naselja, vinograde in velikanski park grofa Esterhazyja. Naučili so se nemških pesmi in si naglo prisvajajo znanje nemščine. Te dni bodo zapriseženi.

Odlikovanja. Z železnim križcem 2. stopnje so bili odlikovani desetnik Alojz Gabrovec iz Dravograda, Janez Voglar iz ptujske okolice ter Anton Tement in Franc Tumšek z Gornjega Štajerskega.

Nov mladinski vodja v Celju. Te dni sta se v Okrožni hiši v Celju poslovila zbora deških in dekliških voditeljev od dosedanjega okrožnega mladinskega vodje Oberrannerja, ki je odrinil v vojsko. Za novega mladinskega voditelja je postavljen bojevnik z vzhodne fronte Adolf, ki je doma iz sudetskih krajev ter je bil večkrat odlikovan.

V Makolah so imeli prejšnjo nedeljo koncert, ki ga je priredila godba od Sv. Petra pod Sv. Gorami. Nastopila sta godba na pihala in šramelj. Bilo je mnogo odobravanja.

Nesreče. 34 letni ključavničar Štefan Reingerl iz poljčanske okolice si je pri padcu zlomil desno nogo. 30 letna Elizabeta Hasova iz Maribora si je pri padcu z lestve poškodovala prsni koš. 32 letna Erna Steharjeva iz Radvanja je pri trčenju voza s tovornim avtom dobila poškodbe na obrazu in desni nogi. Poškodovanci leže v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

Ljudsko gibanje v Trstu 1943. Zanimivo je, da kaže statistika ljudskega gibanja za 1943 večje število smrtnih primerov kakor rojstev. Umrlo je namreč lani v Trstu skupno 4096 oseb, kar je razmerno preko normalnega povprečja v zadnjih letih. Rojstev pa je bilo 3195, to je za 30 odstotkov manj nego je bilo smrtnih primerov. V letih 1939 in 1940 je bilo število rojstev višje in sicer 3798 oz. 3871. Umrljivost pa je narasla od 3468 v letu 1939 na 4096 v letu 1943. Značilno je, da je bilo tudi porok sorazmerno manj in sicer za skoraj 40%. Leta 1939 sta bili namreč v Trstu 2402 poroki, leta 1943 pa 1494. Poznavalci Trsta zatrjujejo, da je vzrok manjšega števila porok v splošnih časovnih prilikah, predvsem pa v občutnem pomanjkanju stanovanj. Toda število tržaškega prebivalstva, ki šteje danes okoli 261.000 duš, je navzlic temu v letu 1943 narastlo. Ta pojav pa ne gre na račun razmerja rojstev in smrtnih primerov, temveč je v zvezi z vojnimi prilikami, ko se je zateklo v Trst nešteto italijanskih državljanov iz najrazličnejših delov Italije. Vsekakor moramo smatrati demografsko sliko Trsta za leto 1943 kot posledico vojnih razmer. Nedvomno se bo razmerje med smrtnimi primeri in rojstvi v normalnih časih tudi uravnovesilo ter izboljšalo. — (»Deutsche Adria-Zeitung«).

Zopet otvorjeno zaklonišče. Zaklonišče v ulici Giuliani, ki je bilo nekaj časa zaprto, je zopet na razpolago tržaškemu prebivalstvu.

Pomlad prihaja. Z letošnjo zimo smo tudi Tržačani kar zadovoljni. Imeli smo po večini jasne, lepe dneve, le poredkoma nas je posetila burja. Kažejo pa se znamenja nastopajoče pomladi. Vse povsod v tržaški okolici, zlasti po barkoveljskih vinogradih, je že zelo živo. Vinogradniki režejo trte in kopljejo zemljo. Tudi kmetski gospodarji so že marljivo na delu. Tako so pričeli okoli Sežane, Divače, Senožeč že orati. Priroda se pripravlja na pomlad, ki izpodbuja kmetske gospodarje k novemu delu in novim upom glede letošnjega pridelka.

Iz Hrvatske

Povratek Hrvatov iz italijanskih taborišč. V Sarajevo je prispela te dni večja skupina hrvatskih mladeničev in mož, ki so preživjeli zadnja leta v italijanskih koncentracijskih taboriščih. Povratniki potujejo sedaj domov s podporo in oskrbo hrvatskega Rdečega križa.

Pogozdovanje Dalmacije. Ravnateljstvo za pogozdovanje goličev v Dubrovniku je razdelilo v zadnjem času med prebivalce 400.000 drevesc, s katerimi bo zasajen kraški svet v dalmatinskih predelih.

Hišni starešine, preglejte zaklonišča!

Hišno zaklonišče naj bo prvenstveno v kletnih prostorih in v onem delu poslopja, kjer je nad njim največ nadstropij. Kjer ni kleti, uredite kak prostor v pritličju, lahko tudi veže in prebode, kjer pa ni voznega prehoda.

Odstranite železne rešetke na kletnih in pritličnih oknih ali jih vsaj tako preuredite, da se bodo lahko hitro odstranile.

Izpraznite in uredite podstrešja! Pripravite pesek in vodo za gašenje za primer letalskega napada.

Lastniki hiš, uredite podstrešja! Tla podstrešja, če so lesena, je treba pokriti s tricetimetrsko plastjo peska ali z zelo finim gruščem. V kotih pa morajo biti nakupičeni kupi peska in pripravljena voda v primernih posodah.

Prostovoljni branilci hišne zaščite so sestav stanovalcev iste hiše, ki jih je imenoval hišni starešina ali so se javili prostovoljno, da bodo v primeru sovražnega letalskega napada na razpolago za neposredno in aktivno obrambo zgradbe in tam stanujočih oseb. Hišni starešine, organizirajte prostovoljne branilce!

V zaklonišču mora biti električna razsvetljava. Ker pa je mogoče, da ob letalskih napadih električna razsvetljava odpove, mora biti v zaklonišču pripravljena tudi nadomestna razsvetljava (žepne svetilke, petrolejke, sveča). Isto velja glede dohoda v zaklonišče.

Hišni gospodarji, uredite zaklonišča! Hišni starešine, prepričajte se, če je zaklonišče urejeno. Stanovalci hiš, pomagajte pri tem po svojih močeh, z delom in nasveti!

Hišni podstarešina zaklonišča varuje opremo v zaklonišču in na podstrešju. Je tudi namestnik starešine, če je ta med alarmom odsoten. Določi ga hišni starešina.

Beležnica

KOLEDAR

Torek, 1. februarja: Ignacij.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Takrat...
Kino Sloga: Bilo jih je šest.
Kino Union: Kohlhieselovi hčerki.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 17.30 do 6. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 1. februarja, ob 16.30: **Matura.** Premiera. Red Prvi.
Sreda, 2. februarja, ob 16: **Robinzon ne sme umreti.** Izven. Cene od 24 lir navz.
Četrtek, 3. februarja, ob 16: **Vera in nevera.** Red A.

*

Fodorjeva »Matura« je delo, ki je doživelo pred leti v naši Drami precejšnje število repriz. Prikupna igra, ki v ljubeznivi, lahkotni obliki odstira zastor izpred šolskega življenja konferenčne sobe in tja na »sodbo« poklicanih učenk, je zelo ugajala. Zasedba vlog je v glavnem ista, nov bo v glavni moški vlogi šolskega ravnatelja Drenovec, v vlogah treh profesorjev: Gorinšek, Nakerst in Verdonik in kot tri osmošolke: Svetelova, Golieva in Intihar. Od prejšnje zasedbe so ostali: Debevec — dr. Čebula, Gregorin — dr. Vrtač, Nablocka — prof. dr. Mozoljc, Ukmar-Boltarjeva — prof. dr. Mate, Gabrijelčičeva — Ema Zor, Levarjeva — Katja Slaparjeva in Plut — sluga Anton. Režiser: C. Debevec. Premiera bo danes v torek za red Prvi.

Naslednja premiera v Drami bo Molierov »Namišljeni bolnik« v režiji J. Kovača.

OPERA

Torek, 1. februarja: Zaprto (Generalka.)
Sreda, 2. februarja, ob 13.30: **Princeska in zmaj.** Mladinska opereta. Premiera. Izven. Cene od 28 lir navzdol. — Ob 16.30: **Mrtve oči.** Izven. Cene od 36 lir navzdol.
Četrtek, 3. februarja, ob 16: **Melodija srca.** Red Četrtek.

*

Ponovitev priljubljene mladinske operete »Princeska in zmaj« bo prvič v letošnji sezoni na Svečnico ob 13.30. V njej so zbrane vse prvine, ki so blizu otroški domišljiji: živali, bajna bitja, palčki, kralj, kraljična, norček, zlobni cigan itd. Prijetna, lahko razumljiva glasba, pestri veseli in žalostni prizori in baleti poživljajo potek dejanja. Sodelujejo: Marenk, Koširjeva, Barbičeva, Siardova, Pianecki, Humar, J. Boltarjeva, M. Sancin, Boštjančič, Medveškova, Ponikvarjeva, Müllerjeva, Besednikova, Bernardova, Škerjančeva, Remškarjeva, Polik, Povše, Jelnikar, Gregorin in Simončič ter Urbaničeva. Dejanje se godi: 1. na vasi, 2. v gozdu pred skalno votlino troglavega zmaja, 3. na kraljevem dvoru. Dirigent: avtor J. Gregorc. Režiserka: M. Slavčeva. Koreograf: P. Golovin.

Žrebanje številk Gledališkega koledarčka za nagrade, ki jih je 10 in so razstavljene v izložbi tvrdke Bata, bo na Svečnico ob pol 12 v Operi. Zadnji izvodi Gledališkega koledarčka, ki pridejo za žrebanje v poštev, bodo v prodaji še v sredo, na Svečnico, od 10 do 11.30 pri dnevni blagajni v Operi.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 1. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 8.00: Jutranji pozdrav. Vmes: 7.30—7.40: Poročila v slovenščini. 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert za razvedrilo. Igra Radijski orkester, vodi dirigent D. M. Šijanec. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Za vsakega nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Popoldanski koncert. 17.45—18.00: Zdravniško predavanje. 19.00—19.30: Slovenska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, pregled sporeda. 19.45—20.00: Mala glasbena medigra. 20.00—20.10: Poročila v nemščini. 20.10—20.40: Klavir štiriročno, igrata Herta Seifert in Gojmir Demšar. 20.40—21.00: Medigra. 21.00 do 22.00: V čaru priljubljenih operetnih napevov. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.30: Glasba za lahko noč.

Kultura

Ob letošnji ponovitvi Fodorjeve »Mature«

Ladislava Fodorja »Matura« spada po svojem značaju v lažjo zvrst dramatske književnosti in nima težnje, da bi obravnavala kak svet pretresujoč problem, v kolikor niso vzgoja mladine in razni odnosi šolnikov do nje — latentno vprašanje vsake dobe. Kljub temu, da je »Matura« igra zabavnega značaja, ne ostaja nje dejanje plehko na površju zunanjega dogajanja, temveč seže v značaje oseb in ustvarja in gradi na njih konflikte.

Sredina igre je profesorski zbor dekliške gimnazije. O njem pravi eden izmed profesorjev: »Človeštvo razpada v dve skupini: v kvadratne glave in okrogle glave... Oglate in gladke. Po mojem mnenju je povsem pravilno, da sta v našem učiteljskem zboru zastopana oba tipa. Kajti ta večna napetost idej, ta latentna borba med napakami in krepostmi, med omejenostjo in prostim duhom, to smo mi, to je pedagogika, to je ves velespoštovani profesorski zbor!«

Razumarstvo okostenelih šolnikov, ki so bili že od rojstva starci ter zagovorniki papirnatih teorij, paragrafarstva in izsiljene avtoritete, in iz njihovega nasprotja — šolnikov, ki ostanejo do groba mladi, ki razumejo življenje in ki jim je dala narava lastnosti dobrih vrtnarjev, da gojijo cvet mladosti in ga negujejo z vso ljubeznijo in skrbjo do njihove dozorelosti — mature —, sta prikazani v tej igri z veščnostjo dramatika, ki je izvrsten psiholog s precejšnjo mero humorja.

V ta dva profesorska tabora: »kvadratarjev« in razumevajočih profesorjev — ki sta si že itak v življenjskem gledanju nasprotna, pade konflikt devetnajstletne maturantke. Njena, po šolskih paragrafih — prezgodaj dozorela narava je povod za vihar v obeh taborih. »Kvadratarja prof. Vrtač in profesorica Mozoljčeva, grmita svoj »anathema« nad dekletom; stranka »milih« profesorjev z dr. Čebulo, ravnateljem Dvornikom, prof. Matejevo in Vidovičem, pa hočejo dekletu pomagati.

»Saj nismo za to tukaj, da bi učenko do dna užalili in jo ponižali v njenem človeškem dostojanstvu. Tudi če bi bila napravila kak zmoten korak! Huda žalitev v mladosti dostikrat vpliva na vse življenje. Na dnu vsake nravstvene izprijenosti tiči zmerom kako ponižanje v mladosti...« pravi prof. Vidovič.

In zdaj si stojita dve dobi nasproti: mladoletje mladine in jesen izkušenih, dozorelih ljudi, profesorjev. Dva tabora. V tem nasprotju, ki se deloma tareta, deloma blažita, vzžareva mladost toploto in lepoto na jesensko dobo odraslih in jo navdaja z razumevanjem in ljubeznijo zanjo. Takó, da zabrsti še enkrat jesenski cvet, poln želje po pomladi, po sreči, a mora oveneti v rahli melanholiji odpovedi, z zavestjo, da se pomlad in jesen lahko samo srečujeta, ne pa združita... Zmaga pa mladost, s svojo lepoto in neugnano močjo, ki je včasih tudi nekoliko kruta — toda njen zakon je neukročena rast, zdrav egoizem, zrasel iz prirodnega nagona, ki narekuje, da se mladost druži z mladostjo.

*

So igre, ki so brezhibno napisane, pa puste človeka hladnega. Občuduje pač njihovo tehniko, znanje, rutino — in nič več. So pa igre, ki kljub svoji preprostosti, brez velikih pretenzij učinkujejo neposredno in prevzamejo čustvovanje človeka s tako močjo, da se jim ni moč upirati. »Matura« je tako delo.

Če je bila igra »Robinzon ne sme umreti« spomin na otroška leta, na robinzonske in winnetoujske podvige, je »Matura« spomin na prva čustvena prebujenja, na čar šolskih let in vseh težav in lepot, ki nam jih je dal naš odnos do profesorjev. Zanje pa je ta igra izrez iz življenja konferenčne sobe — in kdo ne gleda rad svojega življenja v inačici pred seboj?

V letošnji ponovitvi, ki jo je zrežiral ravnatelj Ciril Debevec, je večji del zasedbe isti kot pred leti. Glavno žensko vlogo, maturantko, bo igrala Levarjeva, prof. Ano Matejevo — Boltar-Ukmarjeva, filozofa prof. Čebulo — Debevec, dr. Vrtača — Gregorin, prof. Mozoljčevo — Nablocka, profesorico telovadbe Zorovo — Gabrijelčičeva. Novi bodo: Drenovec v glavni moški vlogi ravnatelja Dvornika, Gorinšek kot prof. Vidovič, Nakrst — prof. Štrk, Verdonik — prof. Šiška, Plut v vlogi komičnega šolskega sluge Tonija, in Svetelova, Golieva ter X v vlogah treh maturantk.

Odveč bi bilo omenjati, da je imela ta igra pred leti velik uspeh, tako pri kritiki kakor pri občinstvu. Zaradi prisrčnosti in humanosti, ki preveva to delo, zajame njegova nevsiljiva toplota gledalca, da gre iz gledališča z zavestjo, da je pri tej igri zaplal skozenj val lepega, svetlega spomina na lastno življenje.

Maša Sl.

Zapiski

Nemška mesta in domače slovstvo. Kdor prebira kulturno kroniko nemških listov,- opazi, da se večkrat pojavljajo vesti o podeljevanju mestnih literarnih nagrad. Ne le država in dežele, tudi posamezna mesta kot pokrajinska kulturna središča podeljujejo tudi v petem vojnem letu svoje že pred vojno uvedene nagrade za podpiranje domače slovstvene tvorbe. Tako smo te dni brali, da je državni namestnik za mesto Hamburg podelil Lessingovo nagrado arhitektu Fritzu Schumacherju za njegove razprave o zgradbi modernih gledaliških poslopij, mesto Essen pa je prav sedaj podelilo prvo nagrado za pospeševanje in počastitev domačega slovstva. Če pomislimo, da imata prav mesti Hamburg in Essen zaradi terorističnih napadov mnoge izredne skrbi in izdatke, je ta pozornost do slovstvenega življenja značilen in vzpodbuden primer, ki kaže, da ostajajo kulturne dolžnosti tudi v popolnoma izrednih časih in razmerah.

John Knittel o sodobni književnosti. »Deutsche Adria-Zeitung« je priobčila te dni razgovor svojega sodelavca s švicarsko-nemškim pisateljem Johnom Knittlom, avtorjem tudi pri nas priljubljenih romanov »Via mala«, »El hakim« i dr. O bodočem romanu meni Knittel, da nikakor ne živimo v izrazitem razdobju epičnega slovstva, zakaj roman ni mogoč brez neke ustaljene družbe, in družba je prav sedaj po vsem svetu v globokem prelomu. Sicer nam primer današnje nemške literature kaže, da je tudi med procesom oblikovanja nove družbe mogoče ustvarjati velike epske podobe, toda v tem primeru mora pisatelj zavzeti določeno stališče in poseči neposredno v politično dogajanje. Tega pa v splošnem iz umljivih razlogov ne more in sme. O angleškem romanu sodi Knittel, da je pritegnil široke množice bralcev h kriminalnemu romanu, k detektivskim zgodbam in tako pomagal ustvariti tisto »secret-service«-mentaliteto, ki je značilna za današnje Angleže. Francoski roman je pretežno psihološki zaostren in stilistično prefinjen, pri čemer je treba izvzeti samo epičnega genija André Gidea. Ameriškemu romanu je treba priznati vzlic njegovi pogosti nekultiviranosti prvinsko silo. V splošnem pa sodi Knittel, da se bo v prihodnjih generacijah, ki bodo doživele še velikanske politične, gospodarske in socialne spremembe, položil temelj obnovljeni kulturi, s čimer bo tudi velika epična književnost dobila snov in obliko. Šele v zedinjeni in utrjeni Evropi, v kateri bo slehern vreden narod lahko svobodno povzdignil svoj glas, se bo kulturno življenje samo po sebi razmahnilo.

Smrt pianista Bormiolija. V Milanu je umrl daleč preko meje Italije znani pianist Enrico Bormioli, ki je skupaj z maestrom Semprinijem dosegel po vsem svetu velike uspehe. Bormioli se je rodil leta 1896 v Savoni in si je že kot 16 leten mladenič pridobil diplomo milanskega konservatorija.

Zakon za zaščito zgodovinskih spomenikov so dobili sedaj tudi v Bolgariji. Poslej ne bo več mogoče izvažati starin iz te dežele, marveč bodo vse najdbe zagotovljene za domače muzeje.

Odkrili so Rubensovo sliko. V Bielefeldu so nedavno odkrili doslej neznano sliko velikega flamskega mojstra Rubensa. Slika je bila takoj restavrirana, vendar bo šele po vojni razstavljena v ondotnem muzeju. Lastnik doslej neznanega Rubensa je neki zasebnik, ki je zdaj s to sliko mahoma postal bogat.

Plačajte zaostalo naročnino!

SPORT

Drobiž po svetu

Peta nedelja v januarju — letos nam je koledar privoščil še to posebnost — je bila kljub tolikim dogodkom na drugih terenih spet po svoje razgibana in zanimiva. Gotovo po svojem sporedu ni bila na višini nekdanjih glavnih športnih terminov v tem letnem času, vendar nam je spet navrgla nekaj dokazov, da ima sport življenjske sile, ki so kos zahtevam vsakih še tako razburkanih časov.

*

Naši viri za prvo potrditev gornjih trditev so bili to pot še manj zanesljivi kakor ob drugih podobnih prilikah. 90 tekem na nogometnem polju, razna smučarska prvenstva, zaključek mednarodnega table-tenisnega turnirja v Bratislavi, gostovanje dunajskega nogometnega moštva WAC v Zagrebu in kdo ve še koliko drugih prireditev je bilo napovedanih in izvedein v Nemčiji, da bi lahko navedli vsaj glavne in ž njimi za prvo silo zadostili radovednosti onih, ki spremljajo tudi v teh časih, kar se dogaja v sportu, toda žal brez uspeha. V vojni je pač tako, da se dogodki prehitevajo včasi tam, kjer najmanj mislimo, in včasi izvemo zanje šele pozneje, čeprav vemo dobro, da jih nobena sila ni mogla ustaviti. Za sportno kroniko pretekle nedelje iz Nemčije ostanemo torej na dolgu v celoti!

V Švici je to nedeljo tradicionalni nogomet le zaostal za zimskimi panogami, kajti v ospredju dogodkov so bile poleg nekaterih prvenstvenih tekem iz nižjih razredov ob žogi številne smučarske prireditve, ki so kljub neugodnim snežnim razmeram uspele nad vse pričakovanje. V podrobnosti z imeni in časi se tukaj ne bomo spuščali, saj je dovolj, če si v duhu naslikamo kakšno razpoloženje mora vladati sredi takšnega dneva, kakršna je bila zadnja nedelja med smučarji in njihovimi spremljevalci v prelepih zimskih pokrajinah.

Med izidi, ki imajo več kakor enodnevni pomen, velja tu omeniti še dva prvenstvena rezultata iz hokeja na ledu, v katerih je veliki favorit Zürcher SC gladko porazil sestavo Moi Chosia iz Lausanna s 5:2, medtem ko je partija Basel—Rot Weiss ostala s 4:4 neodločena.

*

Mladinsko hokejsko prvenstvo na ledu za vso Nemčijo je bilo te dni odločeno v Pragi. V izločilnih tekmah za najboljša mesta so bili doseženi naslednji izidi: Vzhodna Prusija—Hochland 2:1 in Švabska—Protektorat ČM 12:1. Zmagovalca sta zasedla prvo in tretje mesto, premaganca pa drugo in četrto.

Naslov svetovnega boksarskega prvaka v eni izmed lažjih kategorij je bil prisojen Egistu Pešu, ker se za borbo za ta naslov ni javil noben nasprotnik. Kandidata zanj sta sedaj še dva Italijana (Minelli in Bisterzo), ki pa morata med seboj obračunati do 20. marca t. l.

S turnirja v Bratislavi

Prvi zmagi Nemčije in Slovaške

Kakor smo že zabeležili, se je pretekli torek začel v Bratislavi velik mednarodni turnir v table-tenisu, na katerem nastopajo najboljši predstavniki petih držav in sicer razen domačinov še Nemci, Rumuni, Madžari in Hrvati. Prva poročila iz slovaške prestolnice vedo povedati:

V prisotnosti zastopnika ministrskega predsednika se je pretekli torek začelo tekmovanje v namiznem tenisu.

V tekmovanju moških sta se prvi dan sestali moštvi *Hrvatske* in *Slovaške*. Zmagalo je moštvo Slovaške z rezultatom 5:0. Zastopnice *Nemčije* in *Rumunije* so nastopile nato in je Nemčija zmagala brez izgube točke z rezultatom 3:0.

Trude Pritzi in Lotte Neumann sta dobili obe igri proti sestrama Despina ter Moni Mavracordat in nista izgubili niti enega seta. V moštvu Slovaške je nastopil bivši član ljubljanskega Hermesa Maks Marinko, ki je zaigral v izvrstni formi ter dobil proti Valkoviču borbo z 2:0 in tudi proti Crniču z enakim izidom. Ostali rezultati: Kolarik—Črnič 2:0, Tokar—Dolinar 2:1, Kolarik—Dolinar 2:0.

Novi izidi

Hrvatska je nastopila drugi dan proti zastopstvu Nemčije v tekmovanju za donavski pokal ter zasluženo zmagala. Hrvatski zastopniki so zaigrali bolje ko proti Slovaški ter zmagali z rezultatom 5:0 ter tako vsaj deloma oprali poraz proti Slovakom. Nemčija je nastopila proti Madžarski ter izgubila z 1:5. Edino točko je dobil nemški prvak Wunsch proti madžarskemu prvaku Harangozu z rezultatom 2:1. Borba je bila izredno napeta, o čemer pričajo najbolj zgovorno posamezni rezultati: 26:24, 23:25 in 25:23. Hrvatska je potem premagala Rumunijo s 5:1. V tekmovanju dam je premagala Madžarska Slovaško s 3:1.

V tekmovanju posameznikov še ni bilo zanimivejših srečanj. V tekmovanju gospodov v dvoje je nemška dvojica Wunsch—Eckl zmagala nad slovaškim parom, v tekmovanju mešanih parov pa je bil najbolj uspešen slovaški par.

Iz sodne kronike

Ljubljana, 31. januarja.

V soboto je sodnik poedinec sos. Rajko Lederhas imel opravka najprej s tožiteljem in tožencem, ki sta se, še predno se je začela razprava, pobotala in si podala roko sprave. Potem je prišel na vrsto zidarski pomočnik, ki ga je njegov bivši delodajalec dolžil, da mu je ukradel 7 m žice, krožno žago, 5 kg žičnikov in svetilko z žarnico. Vse skupaj je po obtožnici vredno okoli 650 lir.

Dokazov za obtoženčevo krivdo je bilo zelo malo. Edino en indic je govoril v njegovo oreme. Pogrešano žico so našli pri njem na domu. Obtoženec pa je verjetno razložil, kako se je zgodilo, da je prišla žica na njegov dom. Ponudil je v ta namen dve priči. Pri drugih predmetih ni nobenega dokaza za njegovo krivdo in je obtožnica osnovana le na domnevah. Sodnik je odločitev preložil in bo zaslišal še predlagani priči.

Tramvajski voznik obsojen

Nadaljevala se je razprava proti tramvajskemu vozniku, o katerem smo že poročali, da se mora zagovarjati, ker je na križišču Miklošičeve ceste in Ceste Soške divizije zadel v vojaka, ki je tamkaj pleskal neki napis.

Obtoženec in priča sta izpovedala, da je ležala tisto dopoldne precej gosta megla. Videlo se je največ 30 do 40 korakov. Voznik je obenem pripomnil, da sme na tistem delu proge voziti z maksimalno brzino in da zato, ker so bile tračnice od megle mokre, tudi ni mogel tako hitro ustaviti, da bi ne zadel v vojaka. Mslil je, da se mu bo vojak, ki je tramvaj videl, umaknil.

Kot izvedenec je bil zaslišan inž. Janko Ženko. Povedal je, da je ustavljanje tramvaja, če so tračnice mastne, odvisno od padanja peska.

Sodnik je obtoženca obsodil po § 204-2, ker je iz malomarnosti ogrozil varnost prometa, na 500 lir denarne kazni. Če ne plača, bo moral 22 dni v zapor. Obtoženčev branilec se s sodbo ni zadovoljil in je prijavil priziv.

Dolgi prsti 23letne Maričke

Na vrsto sta prišla dva, ki nista hotela imeti med seboj nič skupnega. Res je prišel obtoženec na zatožno klop po zaslugi obtoženke, medtem ko je ona zagrešila vrsto tatvin na lastno pest. Maričke je lani ostala v Ljubljani brez moža, ki je moral neprostovoljno oditi. Nekaj časa se je zadrževala pri materi, se z njo skregala, nato pa odšla in se mudila pri raznih svojih znankah. Vsem je odnesla po nekaj predmetov.

Tako je obtožnica navajala, da je v prvem primeru ukradla 2 rjuhi, odejo, posteljno pregrinjalo, marmornat pepelnik in ključe v skupni vrednosti 1300 lir. Dejanje je Maričke priznala in se zagovarjala, da je vzela, ker ni imela denarja. Prodala je blago na starini. Nekaj predmetov je oškodovanka kasneje dobila nazaj. Nekaj dni po prvi tatvini je obtoženka ukradla pri nekem možkem rjuho. Tudi ta je bila oškodovancu vrnjena. Vzela je nato živilsko nakaznico, neke svoje znanke in jo prodala soobtoženemu Tonetu za 130 lir. Obtoženka mu je po svoji izpovedi izrecno dejala, da je last njene prijateljice.

Najtežja je bila obtožba v primeru, ko je šlo za dva prstana, nekaj nogavic in večji denarni znesek. Tatvino teh predmetov je obtoženka odločno tajila in zatrjevala, da jo je oškodovanka začela sumiti šele potem, ko je slučajno zvedela, da je ukradla zgoraj omenjeno rjuho. Maričke je pri oškodovanki spala 11 noči. Tja so prihajale tudi druge ženske in je mogoče, da si je manjkajoče predmete prisvojila katera druga tatica.

Končno je bila Maričke obtožena še, da si je prisvojila mrežo, nahrbtnik in nekaj denarja, kar vse je dobila za nakup krompirja. Dejanje je priznala, izgovarjala pa se je, da ji je mrežo in nahrbtnik odnesel neznan moški z obljubo, da ji bo dobavil krompir.

Soobtoženi Tone je priznal, da je od Maričke kupil živilsko nakaznico. Mislil je, da je njena, ker mu je tako zatrjevala. Najprej se je celo branil, ko pa ga je prosila in mu zatrjevala, da nujno potrebuje denar za potovanje v Italijo, se je je usmilil in nakaznico kupil.

Sodnik je Maričko spoznal za krivo po njenem priznanju. Oprostil jo je krivde za tatvino prstanov, nogavic in večjega denarnega zneska. Obsojena je bila na 4 mesece strogega zapora in na eno leto izgube častnih pravic. Obtoženec Tone je bil po § 280 kp oproščen.

Mislite na tiste, ki se jim godi slabše ko vam! — Prispevajte za Zimsko pomoč!

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—.

Službe išče

PRIDNO DEKLE z dolgoletnimi spričevali išče mesto sobarice k boljši družini. Naslov v ogl. oddelku Jutra. 2380-1

Službo dobi

STROKOVNJAKA za izdelovanje metel in krtač iščem. Event. pristopim kot družabnik. Lastni lokali. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Metla«. 2233-1a

POSTREŽNICO stalno in pošteno, štirikrat tedensko dopoldan ali dvakrat za ves dan iščem za v šiško. 1967-1a

POŠTENO DEKLE iščem za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 2379-1a

PRIKROJEVALCA za domače čevlje, izurjenega, sprejmem takoj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 2375-1a

Vajenci

KOTLAR. VAJENCA sprejme kotlarstvo Kapelj, Aljaževa 4, Šiška. 2351-44

Prodam

NOSILNICE za zaklonišča, zelo praktične, iz cevi, še nekaj komadov, prodam. Ogled v galeriji Obersnel, Gosposvetska 3. 2241-6

ŠKORNJE usnjene, št. 38, prodam. Naslov v oglas. oddelku Jutra. 2352-6

FODGANE, MIŠI, STENICE zanesljivo uniči zavod za pokončavanje mrčesa in golazni. Zor Adolf, Tavčarjeva 4-III., levo. 2355-6

PRODAM stensko uro, stiskalnico, omarico, stoječe ogledalo in dva stenska obešalnika. Naslov v oglasnem odd. Jutra. 2371-6

ŠPORTNI SAKO (rjav) in hlače za škrnje ugodno prodam. Ilovar, krojač, Zvezna 8. 2356-6

INLET predvojni, 10 m, se proda iz prijaznosti pri Loti Corlary, trgovina z ročnimi deli, Ciril-Metodova ulica 57a. 2373-6

SIRSALEC električni, za prah, tovarniško nov, nemški izdelek, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2366-6

ROČNI VOZIČEK nosilnost 150 kg, proda Jarem, Opekarska c. 6. 2372-6

KLAVIR. HARMONIKO novo, eno na 48, drugo pa na 24 basov, prodam. Tovarniška ulica 29. 2377-6

Kupim

PISALNE STROJE in radio aparate kupuje in plača po najvišji dnevni ceni tvrdka Everest, Prešernova 44. J-341-7-M

STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Dobro plačamo! Na Vašo željo jih prevzemamo na domu. B. Gustin, Vodnikov trg št. 2. J-318-M

DELNICE Trboveljske in papirnice Vevče — kupimo vedno množine. Rudolf Zore — Ljubljana, Gledališka ul. 12. 1841-7

SREBRN DENAR srebrne predmete ter ostale dragocenosti, jedilno orodje, žlice, ure, verižice, zapestnice, doze in drugo, kupim. Predmete pridem ogledat na dom in plačam po najvišji ceni. Ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »Srebro«. 2344-7

V najem

MALI VELIKE LOKALE za vsako obrt ali industrijo. Pristopim k solidnemu podjetju s primernim zneskom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sodelovanje«. 2224-17

Stanovanje odda

3000 LIR nagrade dobi, kdor zamenja dvosobno stanovanje s kopalnico (v bližini Ilirije) z enim ali večjim na periferiji mesta (tudi za blokom proti Ježici). — Naslov v oglas. oddelku Jutra. 2357-21

DVOSOBNO lepo stanovanje za Bežigradom zamenjam za trisobno v mestu. Selitev plačam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zamenjava 474«. 2374-21

Soba odda

SOSTANOVALKO z vso oskrbo sprejmem. Florjanska 19-II., desno. 2299-23

OPREMLJENO SOBO iščeta gospodični s februarjem. Ponudbe na oglas. oddelek Jutra pod »Gospodični«. 1936-23

SOBO opremljeno, v centru oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku Jutra. 2367-23

OPREMLJENO SOBO v centru (dvigalo) s souporabo kopalnice oddam takoj gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 2370-23

Sobe išče

PRAZNO SOBO s posebnim vhodom boli v sredini mesta išče magistratni uradnik za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Magistratni uradnik«. 2358-23

Razno

IZGUBILA SEM v nedeljo pri zadnji predstavi v Unionu denarnico z dokumenti na ime Adela Štiric. Najditelja prosim, da jo odda v ogl. oddelku Jutra, denar pa obdrži. Obenem opozarjam gg. trgovce, da ne podajajo blaga na obličilne nakaznice na ime Stanič Jožef in Marica Kruhar. 2359-3

200 LIR NAGRADE V soboto dopoldne sem pri zelenjadni stojnici na Vodnikovem trgu izgubila listnico s tremi oblačilnimi nakaznicami, z osebno in moško legitimacijo, 500 lirami in 50 Rmarkami. — Najditelja prosim, da mi navedeno vrne na naslov, ki je naveden v osebni izkaznici, po pošti ali osebno in si pridobi nagrado. 2365-37

INSERIRAJ V „JUTRU“!

IZGUBILA SEM črno denarnico 29. jan. 1944, rojstni list in tobačno karto. Najditelja prosim, da jo vrne v ogl. oddelku Jutra. 2353-37

POHIŠTVO izdelujem po naročilu, polituram oprave in izvršujem vsa popravila. Josip Zorman, Breg 14. 2361-37

ŽIVIL. NAKAZNICE na ime Berc sem našel. Naslov v ogl. od. Jutra. 2378-37

O POSOJILIH na hiše in posestva dobite informacije v Ljubljani, Beethovnova ulica štev. 15/II, levo — pri Jugo-Kredit. 2057-37

---

†

Dotrpela je in odšla v večnost naša preljuba mama, babica in prababica, gospa

Avgusta Šinkovec

vdova po davčnem upravitelju

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 1. februarja 1944 ob ½4. uri popoldne iz hiše žalosti, Vič, Sattnerjeva ulica 5, na viško pokopališče.

Ljubljana, 31. januarja 1944.

RODBINA ŠINKOVEC

ZAHVALA

Za izraze sočustvovanja, zadnje spremstvo, poklonjeno cvetje in ganljivo petje pevskega zbora v počastitev spomina naše ljube in nepozabne mame, gospe

Ane Pirc

roj. Suhadolnik

ki smo jo mnogo prezgodaj izgubili, izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 3. februarja t. l. ob 9. uri v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 31. januarja 1944.

ŽALUJOČI

---

†

Umrl mi je moj srčno ljubljeni brat in stric, gospod

Schaffer Jurij

trgovski poslovodja

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 2. februarja 1944 ob ½3. uri popoldne z žal — kapele sv. Andreja — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 31. januarja 1944.

Globoko žalujoča:

MALCI SCHAFFER, sestra in ostalo sorodstvo

---

†

V neizmerni žalosti sporočamo, da nam je umrl naš ljubljeni in nenadomestljivi soprog, dobri oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Kocjančič Jožef

višji policijski stražnik v pok.

Truplo nepozabnega pokojnika leži v mrtvašnici Splošne bolnice. Pogreb bo 2. februarja 1944 ob 15. uri izpred viške cerkve na župnijsko pokopališče.

Ljubljana, 31. januarja 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

---

†

Umrla nam je naša dobra mama, stara mama in tašča, gospa

ANA VIDMAR

roj. ŠME

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 1. februarja 1944 ob 4. uri popoldne z žal — kapele sv. Jožefa — k Sv. Križu.

Ljubljana, Ptuj, Hrastnik, dne 31. januarja 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

---

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša srčno ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Marija Kromar

roj. Peršin

GOSTILNIČARKA

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 1. februarja 1944 ob 2. uri popoldne z žal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.

Ljubljana, Kamnik, 29. I. 1944.

Globoko žalujoči:

MARA por. dr. PUCELJ, hčerka

JANEZ, sin

Rodbine: KROMAR, PUCELJ, PERŠIN — in ostalo sorodstvo

---

†

Za vedno nas je zapustila naša ljubljena sestra, teta in svakinja, gospodična

ANA MLEKUŠ

UČITELJICA V POKOJU

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 1. februarja 1944 ob ½3. uri popoldne z žal — kapelice sv. Frančiška — k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnice se bo darovala v torek, dne 8. februarja t. l. ob 8. uri v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, 30. januarja 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

---

†

Naš, po usodnem naključju ponesrečeni dolgoletni delavec

Pavšič Alojzij

je včeraj preminul v sanatoriju Leonišče.

Pokojnika bomo vedno ohranili v dragem spominu.

Pokoj mu večni!

Pogreb bo v torek, dne 1. februarja 1944 ob 15. uri iz kapelice sv. Antona.

Ljubljana, 31. januara 1944.

AKCIJSKA DRUŽBA ZA KEMIČNO INDUSTRIJO

Harry Hoff: 19

ZLATA PIJANOST

Kriminalni roman

Samo najstarejša je omožena, in to z nekim prometnim letalcem v Pernambucu. Moj oče je arhitekt, a se je že pred dvema letoma umaknil v zasebno življenje.«

»Sta vaša brata oženjena?«

»Samo tisti, ki je občinski uradnik v Riu. Ta ima dvoje dražestnih otrok.«

Lobato je komisarja bistro pogledal. »Pa vi — ali niste še nikoli pomislili na to, da bi si ustanovili lastno ognjišče?«

»O, pač — toda — nisem še spoznal žene, ki bi mi bila docela po duši...«

»A zdaj jo menda poznate?« Lobatov pogled je preskočil z Brauna na Elizo, ki je krčevito pobešala oči. Komisar je odkrito odvrnil: »Da. Toda nisva se še pogovorila. Seznanila sva se komaj pred tremi dnevi v Cuyabi.«

»Aha — že v Cuyabi? Kje pa?«

»V policijskem poslopju, ko sem šel k senhorju Orechesu, da se mu javim. Tam mi je prišla po stopnicah naproti. Prvikrat sem jo videl, pa je bilo tisti mah po meni.«

Lobato se je namuznil. »Hm. In po nekliici menda takisto?«

»Ako me vse ne vara: da, cavalheiro. Poprosil sem jo, naj me čaka v kavarni na drugi strani ulice. To je bilo seveda predrznost, a kaj, ko nisem mogel drugače. Moral sem jo še enkrat videti in bliže spoznati.«

»Tako, tako. In je res prišla v kavarno?«

»Da, bila je tam — ne morete si misliti kako mi je začelo srce razbijati, ko sem videl, da me čaka.« Braun se je v smešni zadregi prijel za čelo. »Ali — moj Bog, kako vam morem tako odkrito izlivati srce?«

Bankir se je nasmehnil. »Morda zato, ker čutite, da vas poslušam z razumevanjem!« je odvrnil. »Sicer pa, mar je to kaj takega? Tudi jaz sem bil nekoč mlad, in ko sem se svoj čas seznanil z Elizino materjo, se mi je godilo prav tako kakor vam. Vsekako pa hvala za vaše zaupanje, gospod Braun. Pride čas, ko se bom vedel po tem ravnati.«

»Kaj hočete s tem povedati, senhor Lobato?«

»Reči hočem, da imam zmerom razumevanje za to, če je kdo nasproti meni odkrit in pošten, kakor ste bili pravkar vi. A zdaj se najprej pogovorite s svojo »boževanko, kakor hitro se vama ponudi priložnost. Očetovega blagoslova vama gotovo ne bo treba dolgo čakati. — Kaj pa ti meniš, Eliza?«

Pristopil je k hčeri in jo ljubeče pobožal po laseh. Eliza je bila tako zmedena in v zadregi, da mu vobče ni mogla odgovoriti. Ali je bilo vse to resničnost ali sen? Oče ju je bil očitno izpregledal, njo in Erika Brauna! Da, tako je bilo, to je hotel povedati s svojimi besedami in pa, da ju noče prehiteti, ampak jima pušča časa, da vse sama doženeta.

Zdaj sta se moža nasmehnila drug drugemu. Erik Braun je vstal in podal Lobatu roko. »Č s bo,« je dejal, »da grem na svoje mesto. Lahko noč, cavalheiro! Najlepša hvala za pogostitev! — Lahko noč, gospodična Eliza!«

»Eliza vas še pospremi, gospod komisar. Lahko noč!«

*

Barreto je imel s poštarjem dolg razgovor. Baš ko sta se hotela posloviti, je postalo na ulici živahno. Začulo se je glasno klicanje in topot. Strašno škripanje je trgalo zrak. Nekdo je z močjo potrkal na vrata.

»Hallo, senhor Barreto! Prosim, pridite venkaj. Karavana je prispela!«

Barreto je stopil s poštarjem pred vrata. Ker je ulična razsvetljava še gorela, se je dobro videlo na vse strani. Dolgi sprevod se je bil ustavil, telege niso več škripale. Tem bolj vneto so tekali gonjači in vozniki vse na okrog. Devillos je pristopil k Barretu. »Kje je zdravnik? Takoj ga je treba obvestiti in privesti sem. Ranjenec leži tamle na drugem vozu. Hudo rano ima na glavi, upam pa, da ga bo moči rešiti. Drugače bi najbrže ne bil prenesel vožnje do tod.«

Barreto je poslal svojega slugo Tobija k doktorju Marcellu. Pri tem je pogledal na uro. Bilo je tik pred polnočjo.

Barreto je stopil k ranjencu, da bi ga nekaj povprašal. Toda mož je bil v nezavesti.

»Spravimo ga v mojo hišo,« je rekel Barreto. »Dajte, možje, zagrabite!« S temi besedami je sam prijel za vogal plahte, na kateri je ležal nesrečnež, in ga pomagal zanesti v hišo. Tam so ga položili na kavč.

Čez nekaj minut je prišel doktor Marcello, snel zasilno obvezo in preiskal rano. »Tik ob sencu,« je zamrmral. »A to pot jo je še srečno odnesel. Malce više, pa bi bilo po njem. Ali je kaj zaužil?«

»Nekaj žlic mlečne kaše, ki smo jo nalašč pripravili zanj,« je odgovoril Devillos, ki je z zaskrbljenim obrazom stal poleg zdravnika.

Doktor je napravil novo obvezo. »Zdaj potrebuje miru,« je rekel nato, »popolnega miru. Tresenje na prevozu je bilo zanj seveda strup. Kar čudim se, da ga je prenesel. Zdaj mislim, da ni več velike nevarnosti zanj. — Ali lahko ostane tu, senhor Barreto?«

»Da — razen če bi mu pripravili posteljo —?«

»Ne. Kar tu ga pustite. Vsak nov premik bi mu utegnil škoditi. Toda nekdo mora biti pri njem. Pošljem vam sestro. Jutri zjutraj se spet oglasim, da vidim, kaj kaže storiti.«

Ko je bilo poskrbljeno za ranjenega redarja, je stopil Barreto spet venkaj h karavani. »Kje pa so rdečekožci,« je vprašal, »saj ste jih imeli za spremstvo?«

Devillos je odvrnil: »Vrnili so se k svojemu rodu, čeprav sem jim bil obljubil nagrado in okrepčila. Tik preden smo zajezdili semkaj, so izginili. Vsako zahvalo so odbili. Njihovemu poglavarju sem poslal pozdrave.«

»Da, da — ti ljudje so svojeglavi,« je rekel Barreto. »Pravkar imajo spet nekakšen praznik, in vsak misli, da brez njega ne gre. To se jim zdi važnejše od vseh darov in zahval.«

»Ali naj še ponoči raztovorimo?« je vprašal Devillos in potrepljal svojega osla po hrbtu.

»Ne. Čemu? Saj se ne mudi tako huda. V navadnih okoliščinah bi bili prispeli šele jutri za dne. Odvedi karavano na zahodni trg. Tam naj počiva.«

Devillos je odredil, kar je bilo treba. Njegovi ukazi so šli glasno od ust do ust. Karavana se je premaknila, osi so znova zaškripale, živali in ljudje so se trudno odzibali.

Schriftleiter - Urejuje: Davorin Ravljen. — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag - Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja: Stanko Virant. — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle - Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič